महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

औरही नगरपालिका

महोत्तरी

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

औरही नगरपालिका

महोत्तरी

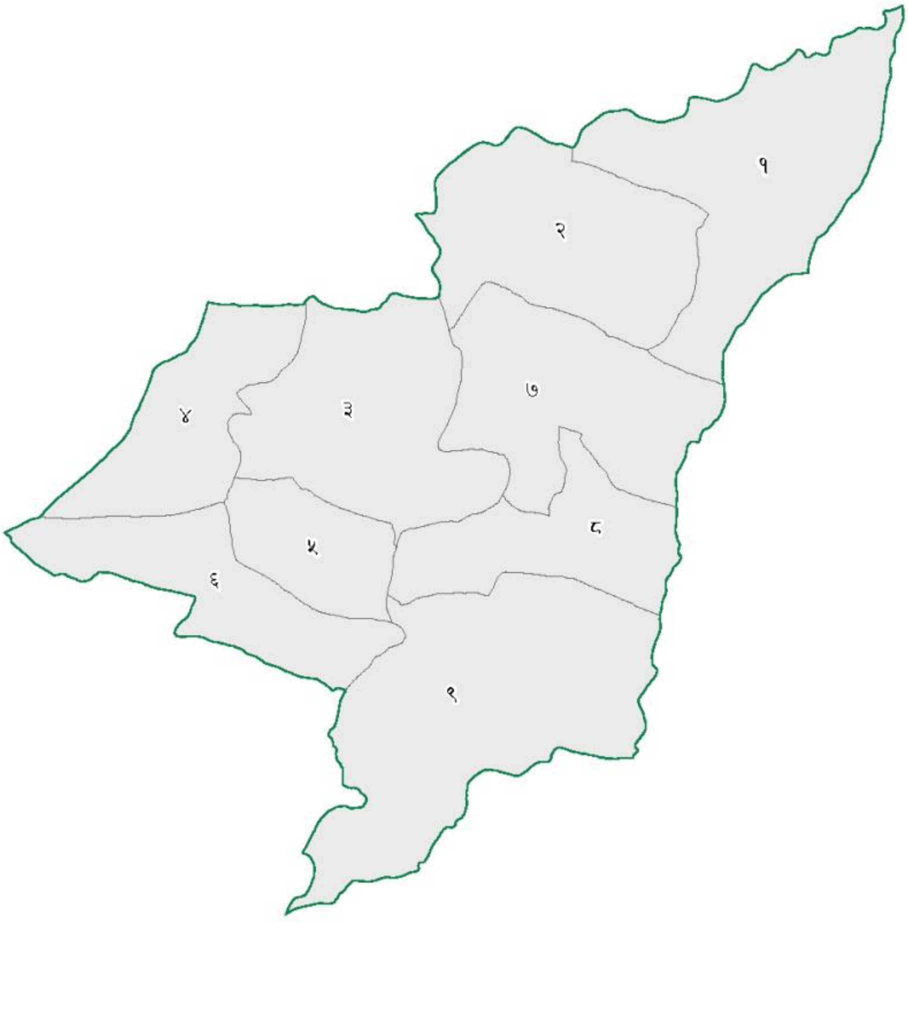

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

औरही नगरपालिका

महोत्तरी

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन पार्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, मधेश प्रदेश

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. ८० मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुख ज्यू ,
औरही नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
महोत्तरी ।

कैफियत सहितको राय

हामीले औरही नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू ६ करोड ५८ लाख ४२ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रू. ७ लाख ३४ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ३ करोड ६१ लाख २४ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु २ करोड ८२ लाख ५१ हजार र पेश्की रू. ७ लाख ३३ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु १७ करोड ९७ लाख १८ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु २४ करोड ५५ लाख ६० हजार रहेको छ । नगरपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थितिको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. नगरपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(हुमनाथ सवेदी)
नायब महालेखापरीक्षक

औरही नगरपालिका, महोत्तरी

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या									
सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	असुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
५९	११६	६५८४२	०	०	०	५९	११६	६५८४२	७३४	२८२५१	३६१२४	०	०	६४३७५	७३३

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
औरही नगरपालिकामहोत्तरी	१७९७१८	०		१७९७१८	०	६५८४२	२४५५६०

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : औरही नगरपालिका, महोत्तरी , औरही नगरपालिका , महोत्तरी

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	निलाम्बर मिश्र	२०७८-८-५	२०७८-१२-२
कार्यालय प्रमुख	सुर्य प्रसाद दाहाल	२०७९-५-२०	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	chuda raj bhattarai	२०७८-४-१	२०७८-८-४
लेखा प्रमुख	Manoj Kumar Mahara	२०७८-४-१	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	६५,८४१,५९६

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		१३,९८,०९,०२५	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३३,०३,४८,०००	**चालु खर्च**	२३,६२,११,९१०
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३,९९,०५,०००	**पूँजीगत खर्च**	२०,१४,५४,४१०
राजश्व बाँडफाँट	७,९०,८७,६८३	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	२१,४७,३९,६७४
आन्तरिक आय	५३,०७,५८७		
अन्य आय	१४,०१,९७,२४३		
कुल आय	५९,४८,४५,५१३	**कुल खर्च**	६५,२४,०५,९९४
बाँकी मौज्दात		८,२२,४८,५४४	

क्रम	**भौचर नम्बर**	**भौचर मिति**	**बिषय**	**बेरुजु रकम**

<table>
<tr><td>१</td><td></td><td></td><td>परिचः स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिकामा ९ वडा, ३५.७६ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ४०८३४ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८ प्रारम्भिक नतिजा अनुसार) जनसंख्या रहेको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td></td><td></td><td>लेखापरीक्षणः यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को वार्षिक लेखापरीक्षण योजना २०७९, निकायगत लेखापरीक्षण योजना, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र एवं अनुबन्धन पत्र, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र अन्य विवरण समेतलाई आधार मानी सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षण टोलीमा रहेको सीमित साधन र स्रोत, सूचनाको पहुँचमा हुने सीमितता, कम समयमा धेरै कार्यक्षेत्रको लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने अवस्था, प्राविधिक ज्ञानको सीमितता, कारोवारको जटिलता जस्ता कारण सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको कानूनी वैधता परीक्षण गर्न नसकिने लगायतका सीमाहरु लेखापरीक्षणमा रहेका छन् । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान समेतको आधारमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा निर्क्यौल गरेको जोखिममा आधारित स्वीकृत लेखापरीक्षण योजनाभित्र रही लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । सारभूतरुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोराहरुलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन । लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर व्यवस्थापन पक्षसँग मिति २०७९।९।२५ मा छलफल सम्पन्न भएको छ । छलफल पछि कायम भएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३</td><td></td><td></td><td>लेखापरीक्षणको क्रममा असुलीः लेखापरीक्षणको क्रममा सुरक्षित जनता आवासको रु. २,१०,००० र धार्मिक विद्यालयको बढि निकासा भएको रु. ८०,००० समेत जम्मा रु. २९००००।- असुली भई सञ्चित कोष दाखिला भएको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td>वित्तीय विवरण २७२ एवं एकिकृत आय व्यय विवरणः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस पालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता समेत स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीबाट तयार भएको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को वित्तीय प्रतिवेदन देहाय बमोजिम रहेको छ:
<table>
<tr><td colspan="9">प्राप्ती भुक्तानी हिसाव</td></tr>
<tr><td rowspan="2">विवरण</td><td rowspan="2">टिप्पणी</td><td colspan="4">यस वर्ष रु.</td><td colspan="3">गतवर्ष रु.</td></tr>
<tr><td>बजेट</td><td>आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी</td><td>वस्तुगत/ सोझै भुक्तानी</td><td>जम्मा</td><td>आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी</td><td>वस्तुगत/ सोझै भुक्तानी</td><td>जम्मा</td></tr>
<tr><td>प्राप्ती (क+ख)</td><td></td><td>४६,५६,२१,९३०.६७</td><td>३८,०१,७३,५४६.१२</td><td></td><td>३८,०१,७३,५४६.१२</td><td>३६,९९,०४,३८९.०९</td><td></td><td>३६,९९,०४,३८९.०९</td></tr>
<tr><td>क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)</td><td></td><td>४६,४३,६४,०७६.४२</td><td>३७,९०,७१,९१०.१२</td><td>०</td><td>३७,९०,७१,९१०.१२</td><td>३६,६९,५२,८९९.०९</td><td>०</td><td>३६,६९,५२,८९९.०९</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

११००० कर	११	८,१८,७८,२३७.००	८,१४,५२,६६४.१०	०	८,१४,५२,६६४.१०	६,९४,७२,६२९.०९	०	६,९४,७२,६२९.०९
१३००० अनुदान		३८,०६,३२,०००.००	२९,४६,७६,६४१.०५	०	२९,४६,७६,६४१.०५	२९,५९,८०,२७०.००	०	२९,५९,८०,२७०.००
संघीय सरकार	१२	३३,४२,२७,०००.००	२५,०३,७१,६४१.०५	०	२५,०३,७१,६४१.०५	२७,५८,२०,२७०.००	०	२७,५८,२०,२७०.००
प्रदेश सरकार	१२	३,९९,०५,०००.००	३,९९,०५,०००.००	०	३,९९,०५,०००.००	२,०१,६०,०००.००	०	२,०१,६०,०००.००
अन्तरिक श्रोत		६५,००,०००.००	४४,००,०००.००	०	४४,००,०००.००	०	०	०
१४००० अन्य राजस्व		१८,५३,८३९.४२	१४,९९,३६४.९७	०	१४,९९,३६४.९७	१५,००,०००.००	०	१५,००,०००.००
१५००० विविध प्राप्ति		०	१४,४३,२४०.००	०	१४,४३,२४०.००	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		१२,५७,८५४.२५	११,०१,६३६.००		११,०१,६३६.००	२९,५१,४९०.००		२९,५१,४९०.००
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०
कोषहरु		१२,५७,८५४.२५	०	०	०	१०,००,०००.००	०	१०,००,०००.००
धरौटी		०	११,०१,६३६.००	०	११,०१,६३६.००	१९,५१,४९०.००	०	१९,५१,४९०.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		५९,९७,९५,३५१.७९	४३,७७,९४,०२७.०५		४३,७७,९४,०२७.०५	३९,२४,७४,३४९.०६		३९,२४,७४,३४९.०६

ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		५९,८५,३७,४९७.५४	४३,७६,६६,३२०.०५		४३,७६,६६,३२०.०५	३८,४७,५८,४४३.०६		३८,४७,५८,४४३.०६
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	१०,९८,४६,०००.००	९,९२,४६,५८५.०५	०	९,९२,४६,५८५.०५	९,६९,८८,२२३.६३	०	९,६९,८८,२२३.६३
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	७,८४,८१,६६७.५४	५,८०,१३,३५५.००	०	५,८०,१३,३५५.००	४,३१,२२,७४३.००	०	४,३१,२२,७४३.००
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	४५,३७,०००.००	२७,३८,८६०.००	०	२७,३८,८६०.००	३५,७८,७८०.००	०	३५,७८,७८०.००
२६००० अनुदान	१८	१,३६,०५,०००.००	६४,८९,१९५.००	०	६४,८९,१९५.००	१,३८,५४,६९४.००	०	१,३८,५४,६९४.००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	२,३०,१५,०००.००	५२,२९,२२५.००	०	५२,२९,२२५.००	४७,६८,५६०.००	०	४७,६८,५६०.००
२८००० अन्य खर्च	१८	६,५३,०७,९००.००	६,४४,९४,६९०.००	०	६,४४,९४,६९०.००	४,६९,७४,५००.००	०	४,६९,७४,५००.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	३०,३७,४४,९३०.००	२०,१४,५४,४१०.००	०	२०,१४,५४,४१०.००	१७,५४,७०,९४२.४३	०	१७,५४,७०,९४२.४३
घ. अन्य भूक्तानी		१२,५७,८५४.२५	१,२७,७०७.००		१,२७,७०७.००	३९,२४,७४,३४९.०६		३९,२४,७४,३४९.०६
कोषहरु		१२,५७,८५४.२५	०	०	०	६६,०७,७३६.००	०	६६,०७,७३६.००

धरौटी		०	२,३३,६४०.००	०	२,३३,६४०.००	११,०८,१७०.००	०	११,०८,१७०.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी			(१,०५,९३३.००)		(१,०५,९३३.००)			
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(१३,४१,७३,४२१.१२)	(५,७६,२०,४८०.९३)		(५,७६,२०,४८०.९३)	(२,२५,६९,९५९.९७)		(२,२५,६९,९५९.९७)
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			१३,९८,६९,०२४.८९		१३,९८,६९,०२४.८९	१,१२,१३,८८६.७७		१,१२,१३,८८६.७७
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(१३,४१,७३,४२१.१२)	८,२२,४८,५४३.९६		८,२२,४८,५४३.९६	(१,१३,५६,०७३.२०)		(१,१३,५६,०७३.२०)
बैंक तथा नगद बाकी	२४		८,२२,४८,५४३.९६		८,२२,४८,५४३.९६	१३,३४,०६,१४५.८९		१३,३४,०६,१४५.८९

आ. व. २०७८/७९ को एकिकृत आय व्यय विवरण

विवरण	शिर्शक	आम्दानी	जम्मा	शिर्षक	खर्च	जम्मा
१	गत बर्षको जिम्मेवारी		१३९८०९०२५	चालु खर्च न पा तर्फ		१३,९४,९९,१११
	बैक मौज्दात	१३४१७३४२१		नेपाल सरकार समानिकरण	१७,८८,५७३	
	धरौटी मौज्दात	४३७७७५०		संघीय सरकार	५,४०,८३,४३८	

				राजस्व बाँडफाँड		
	प्रकोप मौज्दात	१२५७८५४.२५		प्रदेश सरकार राजस्व बाँडफाँड	३,३०,२५२	
२	राजश्व बाँडफाँड		७,९०,८७,६८३	स्थानीय सरकार राजस्व बाँडफाँड	१४,९९,९५०	
	राजश्व वाडफाड प्रदेश सरकार	२१,८३,२३३		आन्तरिक श्रोत	८,१७,९६,८९८	
	राजश्व वाडफाड स्थानीय सरकार	२८,७७,४०५		चालु खर्च ससर्त तर्फ		९,६७,१२,७९९
	राजश्व वाडफाड संघीय सरकार	७,४०,२७,०४५		नेपाल सरकार ससर्त अनुदान	९,६७,१२,७९९	
३	संघिय अनुदान		३३,०३,४८,०००	पुजिगत खर्च न पा तर्फ		१४,१६,०५,९२७
	संघीय वित्तिय समानिकरण अनुदान	११,०८,००,०००		नेपाल सरकार समानिकरण	८,२२,६५,२२३	
	संघीय सशर्त अनुदान	१९,२५,४८,०००		संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँड	७१,३३,३०१	
	संघीय समपुरक अनुदान	२,७०,००,०००		राजश्व वाडफाड स्थानीय सरकार	११,१८,९६५	
	संघीय विषेश	०		आन्तरिक श्रोत	४,६८,८८,३९७	
४	प्रदेश सरकार अनुदान		३,९९,०५,०००	प्रदेश सरकार समानिकरण	४२,००,०४१	
	प्रदेश वित्तिय समानिकरण अनुदान	७४,०५,०००		पुजिगत खर्च ससर्त तर्फ		५,९८,४८,४८३
	प्रदेश सशर्त	२,७५,००,०००		संघीय सरकार	४,२८,५८,८४२	

	अनुदान			ससर्त		
	प्रदेश समपुरक	२०,००,०००		प्रदेश सरकार ससर्त	१,२०,८३,५३४	
	प्रदेश विषेश	३०,००,०००		प्रदेश सरकार विषेश	२९,०६,१०७	
५	आन्तरिक स्रोत		५३,०७,५८७	प्रदेश सरकार समपुरक	२०,००,०००	
	आन्तरिक राजश्व	५३,०७,५८७		प्रकोप व्यवस्थापन कोष	०	०
६	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	०		धरौटी खाता	१,७३,६४०	१,७३,६४०
७	धरौटी खाता	११,०१,६३६	११,०१,६३६	सामाजिक सुरक्षा	११,४५,९४,९१२	११,४५,९४,९१२
८	सामाजिक सुरक्षा	११,४५,९४,९१२	११,४५,९४,९१२	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१,९९,९४,७६२	१,९९,९४,७६२
९	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१,९९,९४,७६२	१,९९,९४,७६२	जम्मा खाता अनुसार बैक मैज्दात		८,२२,४८,५४५
१०	सडक वोर्ड	४४,००,०००	४४,००,०००	बैंक मौज्दात अन्तरीक स्रोत (संकोष)	७,५६,८४,९४४	
११	कटी रकम दाखिला गर्न बाँकि	१,०५,९३३	१,०५,९३३	धरौटी खाता	५३,०५,७४६	
				प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१२५७८५४.२५	
				संघीय सरकार	७,९९,७६,३५९	७,९९,७६,३५९

				अनुदान फिर्ता		
	जम्मा	७३,४६,५४,५३८	७३,४६,५४,५३८	जम्मा	७३,४६,५४,५३८	७३,४६,५४,५३८

५ **वित्तीय विवरण :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा पालिकाले प्रत्येक वर्षको श्रावण एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिए अनुसार पालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन्

- पालिकाले SuTRA मा सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण र संघतर्फको अन्तरसरकारी अख्तियारीको रकम समावेश गरेको छैन । SuTRA मा उल्लेखित सबै कारोवार समावेश गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- पालिकाको प्रमाणित एकिकृत आय व्यय विवरणमा आन्तरिक आय प्राप्त भनी रु. ५३,०७,५८७/-, जनाएकोमा उक्त आम्दानी जनाएको रकम प्राप्त भएको श्रोत उल्लेख नभएकोले उक्त आम्दानी जनाएको रकम सम्बन्धमा एकिन गरी श्रोतको पुष्ट्याई गर्नुपर्दछ ।
- संघीय सरकारमा फिर्ता गरेको रकम रु. ७,९९,७६,३५९/- वित्तीय विवरण सुत्र २७२ मा घटाएको तर एकिकृत आय व्यय विवरणमा देखाएकोले उक्त दुई विवरणमा फरक परेको देखिन्छ ।
- लेखापरीक्षणका क्रममा पेश्की खाता अद्यावधिक नरहेको कारण स्थानीय तहले पेश गरेको आय–व्यय विवरण यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन ।

त्यसैले तोके बमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।

६ **वित्तीय विवरणको यथार्थता:** आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । पालिकाले आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवार गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय तहको वित्तीय विवरण स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ । तर सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. ११,४५,९४,९१२/- र एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु. १,९९,९४,७३२/- समेत गरी रु १३,४५,८९,६४४/- सुत्रमा लेखा राखेको छैन । जसले गर्दा सुत्र प्रणालीबाट तयार भएको वित्तीय विवरणले यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ, पालिकामा हुने सवै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

७ **फरक हिसाव:** पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२) पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहाय अनुसार यस वर्षको प्राप्ति रु. २१,४५,६६,३३४।, यस वर्षको खर्च रु.२१,४६,११,९६६/- फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७२ ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	**गतवर्षको जिम्मेवारी**	**यसवर्षको प्राप्ति (आय)**	**यस वर्षको खर्च (व्यय)**	**बैङ्क मौज्दात**
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२)	१३९८६९०२५	३८०१७३५४६	४३७७९४०२७	८२२४८५४४

			<table><tr><td>एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार</td><td>१३९८०९०२५</td><td>५९४७३९८८०</td><td>६५४६७८१७९</td><td>८२२४८५४४</td></tr><tr><td>फरक</td><td>०</td><td>२१४५६६३३४</td><td>२१४६११९६६</td><td>०</td></tr></table>	
८			**दायित्व भुक्तानीः** पालिकाले सबै दायित्व वर्षान्तमा फरफारक गर्नुपर्दछ । पालिकाले तयार गरेको वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) अनुसार वर्षान्तमा विभिन्न भुक्तानीहरुमा कट्टी गरेको कर लगायतको रकम दाखिला गर्न बाँकी रु १,०५,९३३/- देखाएको छ । यकिन भई सकेको दायित्व लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि दाखिला गरेको पाइएन । अत: उक्त रकम सम्बन्धित खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.	१०५,९३३
९			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागु गरेको पाईएन। जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन । यस सम्वन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन: • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सोको पुर्णरुपमा अद्यावधिक गरेको पाईएन, • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्रीको मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन, • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाएको पाईएन, • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन, • पालिकाले कार्य सञ्चालन निर्देशिका तर्जुमा नगरी बैठक भत्ता, तालिम, गोष्ठी लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा खर्न गर्ने गरेको, • पालिकाबाट सञ्चालित आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि मर्मत सम्भार कार्यविधि तर्जुमा गरेको पाइएन, • पालिकाले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि सोको निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको छैन, • सञ्चालित योजनाको सूचनापाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषय पारदर्शी गर्न सकेको छैन । सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी भित्रमात्र यस्तो सुनवाई वा परीक्षण सीमित गरेको अवस्था समेत छ, • निजामती सेवा ऐन २०४९ बमोजिम यस पालिकाकामा कार्यरत २५ जना कर्मचारीको कार्य विवरण बनाई सोको आधारमा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन, • आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ३३ (४) मा प्रत्येक ३ महिनामा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरि सोको प्रतिवेदन दिनुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात मात्र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन दिने गरेको पाइयो, • ठेक्का वा उपभोक्ताबाट हुने कामको निर्माण सुरु, लागत, सम्पन्न हुने मिति लगायत विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता तयार	

गरेको पाइएन,

- पालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गर्ने गरेको पाइएन,
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मा सहित हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन,
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार भ्रमण/अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेर मात्र भ्रमण अनुगमन भत्ता दिनुपर्ने व्यवस्था छ। भ्रमण तथा अनुगमन वापत रु १० लाख ६४ हजार खर्च लेखेकोमा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेको छैन भने भ्रमण उपलब्धिको मूल्याङ्कन गरेको छैन,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विविध खर्चतर्फ पालिकाले रू. ११ लाख ७५ हजार खर्च गरेकोमा खाना खाजा मा रु. ५ लाख ६२ हजार खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको १२.४५ प्रतिशत हो । खर्चको मापदण्ड निर्धारण गरी यस्तो खर्चमा नियन्त्रण मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ,
- पालिकाले कृषि तथा पशुसँग सम्बन्धित सामग्री, लघुउद्यम विकास सम्बन्धी सामग्री तथा अन्य अनुदान वितरण गर्दा लाभग्राहीको पहिचान खुल्ने गरी नागरिकता नम्बर तथा सम्पर्क नम्बर समावेश नगरी नाममात्र उल्लेख गरी भरपाई गराई वितरण गर्ने गरेको देखियो,
- पालिका भित्रका विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन भने अनुगमन समेत गरेको देखिने अभिलेख राखेको छैन,
- पालिकाले शिक्षातर्फको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख भए अनुसार शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोको आधारमा विद्यालयहरुलाई अनुदान निकासा दिनुपर्नेमा कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरेको पाइएन,
- संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण, शुल्क निर्धारण, वर्गीकरण लगायतका अभिलेख व्यवस्थित तवरले राखेको पाइएन,
- संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्याङ्क IEMIS अद्यावधिक गरेको छैन,
- कट्टी गरेको कतिपय कर रकमको दाखिला खर्चको गोश्वारा भौचरसाथ संलग्न गर्ने नगरेको,
- कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन,
- दिगो विकास योजना (२०१६-२०३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालीन लक्ष्यहरु तोकि मूल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन,
- पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अद्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो,
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अद्यावधिक गरेको पाईएन,
- मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(क) मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयलाई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र दिएको तथा इ-टी-डि-एस गरेको पाइएन,
- योजना अनुगमन नगर प्रमुखबाट हुने गरेको,
- उपभोक्ता समिति संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ अनुसार दर्ता भएको पाइएन,
- पालिकाले आर्थिक ऐन २०७८ बमोजिमको व्यवसाय कर, सम्पत्ति कर, मनोरञ्जन कर र विज्ञापन कर लिने गरेको पाइएन,
- राजश्व संकलन सम्बन्धमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैङ्किङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन,
- उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता समितिले प्रयोग गर्नुपर्ने अनुसूची फारमहरु पूर्णरुपमा प्रयोग गर्ने गरेको देखिएन,

- उपभोक्ता समिति गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता गठन गर्दा समितिका पदाधिकारीहरु कुनै लाभको पदमा नरहेको भनी स्वयंम घोषणा पेश गर्नुपर्नेमा पेश गर्ने गरेको देखिएन,
- कतिपय योजनाहरुको अनुगमन प्रतिवेदनमा अनुगमन समितिका सबै सदस्यहरुको दस्तखत नभई केहि सदस्यहरुको मात्र हुने गरेको,
- समयमा पेश्की फछ्र्यौट गर्ने गरेको पाइएन,
- कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता नराखेकोले यस वर्ष सञ्चालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाइएन,

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाई सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

१० **बजेट तथा कार्यक्रमः बजेट पेश, पारित र अख्तियारी :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस **पालिकाको उप प्रमुखले बजेट सभा समक्ष पेश नगरी नगर प्रमुख** श्री सुनिल कुमार यादवले मिति २०७८।३।१० मा रु. ५३ करोड ५० लाख ५६ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७८।३।२४ मा पारित भएको छ ।

११ **त्रैमासिक खर्चः** पालिकाले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र त्रैमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पुँजीगततर्फको त्रैमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

बजेट उपशिर्षक	**कुल खर्च**	**त्रैमासिक खर्च**				
		प्रथम त्रैमासिक	**दोस्रो त्रैमासिक**	**तेश्रो त्रैमासिक**	**चौथो त्रैमासिक**	**अषाढ मसान्त**
पूँजिगत खर्चतर्फ	२२१४४९१७२	१९००००००	३६५९०४२२	४६७८८०८५	१३६१७०६६५	८८२७२८८६
प्रतिशत	**१००**	**०.८५**	**१६.५२**	**२१.११**	**६१.४९**	**३९.८६**

विवरण अनुसार वार्षिक रु. २२ करोड १४ लाख निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु. १९ लाख अर्थात ०.८५ प्रतिशत, दोश्रो त्रैमासिकमा रु. ३ करोड ६५ लाख अर्थात १६.५२ प्रतिशत, तेश्रो त्रैमासिकमा रु. ४ करोड ६७ लाख अर्थात २१.११ प्रतिशत, अन्तिम त्रैमासिकमा रु. १३ करोड ६१ लाख अर्थात ६१.४९ प्रतिशत र अषाढ मसान्तमा मात्र रु. ८ करोड ८२ लाख अर्थात ३९.८६ प्रतिशत खर्च गरेको देखिन्छ । आर्थिक वर्षको अन्तमा खर्च गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गरी स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

१२ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थितिः** स्थानीय तहले एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । पालिकाको क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.स	**क्षेत्र**	**बजेट**	**खर्च**	**खर्च प्रतिशत जम्मा खर्चको तुलनामा**	**खर्च प्रतिशत बजेटको तुलनामा**

१	आर्थिक विकास	१४००००००	६३१८८१४	१.४४	४५.१३
२	पूर्वाधार विकास	१९५३५७९३०	१४४९०२६२२	३३.१०	७४.१७
३	सामाजिक विकास	२५९८५५०००	१६४१६५९२०	३७.५१	६३.१८
४	सुशासन तथा अन्तरसम्वन्धित क्षेत्र	१९८००००	१४६१२७३	०.३३	७३.८
५	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	१२७३४४५६७	१२०८१७६९१	२७.६४	९४.८७
जम्मा		**५९८५३७४९७**	**४३७६६६३२०**	**१००**	**७३.१२**

उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले बिनियोजन गरेको बजेट वाट यस वर्ष भएको कुल खर्च मध्ये सबैभन्दा बढी सामाजिक विकासमा ३७.५१ प्रतिशत र घटीमा सुशासन तथा अन्तरसम्वन्धित क्षेत्र ०.३३ प्रतिशत रहेको छ । अन्य क्षेत्र भन्दा पुर्वाधार बिकासको क्षेत्रमा वजेट विनियोजन तथा खर्चलाई बृद्धी गर्नुपर्दछ ।

१३

खर्च बिश्लेषणः पालिकाको कुल आन्तरिक आयबाट रु. ४५ लाख ३१ हजार, राजस्व बाँडफाँड, अनुदान र गत वर्षको अल्या समेत रु. ५८ करोड ९१ लाख ४९ हजार आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. २३ करोड ६२ लाख ११ हजार र पूँजिगत तर्फ रु. २१ करोड १७ लाख ५५ हजार खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १.०३ प्रतिशत रहेको छ । पदाधिकारी सुबिधामा रु. ८६ लाख ६६ हजार खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको तुलनामा १९१.२७ प्रतिशत रहेको छ भने पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ५२.५७ प्रतिशत चालुमा खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

१४

योजना प्राथमिकिकरणः स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमुलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दीगो र वातावरणीय संरक्षण र भाषिक सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना प्राथमिकताका आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले निम्नानुसार ५६ वडागत र १२६ पालिकास्तरका गरी कुल १८२ योजनामा बजेट विनियोजन गरेको छ।

क्र. सं.	**कार्यक्रमको नाम**	**योजना सङ्ख्या**	**रु.२० लाख माथिका योजना सङ्ख्या**	**रु.५ लाख देखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या**	**रु.५ लाख भन्दा कमका योजना सङ्ख्या**
१.	पालिकास्तरीय	१२६	२९	३६	५१
२.	वडा स्तरीय	५६	११	२९	१६

उपर्युक्त विवरण अनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृति खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ । त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेका उल्लेखित योजना मध्ये १३१ योजनामात्र कार्यान्वियन (१०९ योजना शत प्रतिशत प्रगति, १९ योजना ७५ प्रतिशत प्रगति र ३ योजना ५० प्रतिशत प्रगति) भई ५१ योजना कार्यान्वियन (शुन्य प्रतिशत) हुन सकेको देखिएन । तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथिमिकीकरण र छनौट गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ ।

१५			**गत विगतको भुक्तानीः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९(घ) मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेस गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ। पालिकाले २२ योजनाको गत विगतको भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व बजेटमा समावेश गरी रु. ४१,१९,९३०/- भुक्तानी दिएकोमा ऐनको प्रावधान अनुरुप बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्व मात्र गत विगतको भुक्तानी दिने गरी बजेट निर्माण गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।	
१६			**योजना तथा वजेट कार्यान्वयनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ तथा पालिकाको विनियोजन ऐन,२०७८ को दफा २ अनुसार यस वर्ष ७० योजना तथा कार्यक्रम कार्यपालिकाको निर्णयबाट थपघट गरी रु. ५ करोड ०३ लाख ३४ हजार रकमान्तर गरेको छ । उक्त रकम वजेटको तुलनामा ८.४१ प्रतिशत हुन्छ । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रकमान्तर गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ । तसर्थ पालिकाले योजना तथा बजेट कार्यान्वियनलाई विश्वसनीय र प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान पर्दछ ।	
१७			**पेश्की बाँकीः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फछ्यौंट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ । पालिकाले निम्न कर्मचारी तथा संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फछ्यौंट नभई बाँकी उक्त पेश्की रु. ७,३३,०९०/- नियमानुसार फस्यौंट गर्नुपर्ने रु.	७३३,०९०

क्र.स.	पेश्की लिनेको नाम	पेश्की लिएको मिति	विवरण	म्याद ननाघेको	म्याद नाघेको
	कर्मचारी				
१	चन्द्रिका प्रसाद यादव	२०७८।७।१५	कर्मचारीको वैठक भत्ता		३६०००
२	अनिल थारु	२०७८।११।११	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन		३०९०
३	धन बहादुर राई	२०७९।१।१२	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाई सामाग्री एवं कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान		१४५०००
४	चन्द्रिका प्रसाद यादव	२०७९।२।२४	पानी तथा विजुली		७५०००
५	चन्द्रिका प्रसाद यादव	२०७९।२।२४	बीमा तथा नविकरण		७००००
६	शिव शंकर यादव	२०७९।३।९	सभा सञ्चालन खर्च		४०००००
७	कोपिला साह	२०७९।३।२२	मातृ तथा नवजात शिशु कार्यक्रम		४०००
संस्थागत					

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>१</td><td>खानी रौताहा डि एण्ड एन जे भि.</td><td>२०७८।१२।२३ र २०७९।२।२५</td><td>१५ शैयाको अस्पताल निर्माण</td><td>१९९९४७६१</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4">जम्मा</td><td>१९९९४७६१</td><td>७३३०९०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>आर्थिक सहायताः पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। यो वर्ष मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विपन्न नागरिकलाई औषधी उपचार खर्च शिर्षक राखी विभिन्न ८१ जना व्यक्तिहरुलाई औषधी उपचार खर्च बापत रु. १२,०१,०००/- आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । वितरित सहायताको औचित्य पुष्ट्याई गरेको छैन । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१९</td><td></td><td></td><td>प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ४६ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा २५ जना (करार बाहेक) पदपूर्ती भएको देखिन्छ । प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका इन्जीनियर, योजना अधिकृत सहित २१ पदहरु रिक्त रहेका छन् । तसर्थ रिक्त पदहरु पदपूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२०</td><td></td><td></td><td>कर्मचारी करारः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले स्वास्थ्य तर्फका समेत जम्मा ३७ जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु. ६९,४४,४३०/- खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । माथि उल्लेखित पद वाहेकको १२ जना कर्मचारी करारमा नियुक्ति गरी वर्षभरीमा रु. २९,१४,४७०/-भुक्तानी गरेको अनियमित देखिएको रु.</td><td>२,९१४,४७०</td></tr>
<tr><td>२१</td><td></td><td></td><td>वडा सचिवको पदपूर्तिः वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहने वडा सचिवको ९ दरबन्दी भएकोमा ५ जनाको पद रिक्त देखिन्छ । रिक्त रहेको उक्त पदमा अन्य सेवाका कर्मचारीलाई जिम्मेवारी दिई कार्य संचालन गरेको देखियो । वडा सचिवको पदपुर्ती गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>सेवा प्रवाहको स्थितिः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था बमोजिम ६ वटा ऐन, नियम, कार्यविधि लगायतका कानुन निर्माण गरी कार्यान्यिनमा रहेका छन् । यस वर्ष पालिकाबाट भएको सेवाप्रवाह निम्नानुसार छः
<table>
<tr><th>विवरण</th><th>निवेदन दर्ता</th><th>सिफारिस भएको संख्या</th></tr>
<tr><td>स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>पञ्जिकरणतर्फ</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>जन्मदर्ता</td><td>१८४१</td><td>१८४१</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>मृत्युदर्ता</td><td>३८६</td><td>३८६</td></tr>
<tr><td>बसाईसराई दर्ता</td><td>३०</td><td>३०</td></tr>
<tr><td>विवाह दर्ता</td><td>६११</td><td>६११</td></tr>
<tr><td>सम्बन्धविच्छेद दर्ता</td><td>४</td><td>४</td></tr>
<tr><td>पूर्वाधार विकास सडक निर्माण</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>कालोपत्रे सडक निर्माण</td><td>०</td><td>०</td></tr>
</table>
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाह मध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोष जनक देखिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२३</td><td></td><td></td><td>कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन</td><td></td></tr>
<tr><td>२३.१</td><td></td><td></td><td>न्यायीक समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर पालिकामा न्यायिक समिति गठन नभएकोले मुद्दा एवं विवाद दर्ता हुन सकेका छैनन्। न्यायिक समितिको गठन गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२३.२</td><td></td><td></td><td>कानून र सञ्चालन स्थिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकामा हालसम्म ६ वटा ऐन, २ वटा नियमावली लगायत ८ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यिनमा ल्याएको छ । पालिकाले कानुनहरु निर्माण गरेता पनि उक्त कानुनहरुको कार्यान्वियन प्रभाकारी रुपमा गरेको देखिएन । पालिकाले निर्माण गरेका कानुनहरुको प्रभाबकारी कार्यन्वयन गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२४</td><td></td><td></td><td>सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोगः स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेख देख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:
• पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार, संरक्षण एवं अभिलेख राखेको पाइएन। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु/गराउनु एवं अभिलेख राख्नु पर्दछ ।
• पालिकाले सार्वजनिक स्थलमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्दा वा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा संरचना निर्माण गर्ने स्थलको जग्गा सरकारी वा सार्वजनिक के हो सो को बारेमा नापी र मालपोत कार्यालयवाट एकिन गरेको पाइएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२५</td><td></td><td></td><td>प्रकोप व्यवस्थापन कोष</td><td></td></tr>
<tr><td>२५.१</td><td></td><td></td><td>समिति गठन : विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । ऐनमा तोकिए बमोजिम समिति गठन गरी तोकिएको काम,</td><td></td></tr>
</table>

			कर्तव्य र अधिकारमा सक्रिय बनाउनुपर्दछ ।	
२५.२			**कार्य योजना :** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्दार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गरे/नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र संचालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/गराउने सम्बन्धी व्यवस्था भएकोमा पालिकाले ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएका उल्लेखित कार्यहरु गरेको पाइएन । ऐन तथा नियमावलीको पालना गर्नु/गराउनु पर्दछ ।	
२५.३			**वार्षिक प्रतिवेदन :** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षामा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेश गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्वन्धित निकायमा पेश गर्नुपर्दछ ।	
२६			**पदाधिकारी सुविधा तथा बजेट**	
२६.१			**स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउ सभा तथा नगर सभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार मधेश प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार पालिकाबाट यस वर्ष पदाधिकारीको सुबिधामा रु. ८६,६६,५८७/- खर्च भएको छ ।	
२६.२			**स्वकीय सचिव :** मधेश प्रदेश अन्तर्गत स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५(पहिलो संशोधन समेत) मा स्थानीय तहका प्रमुख तथा उप-प्रमुखले स्वकीय सचिव /सल्लाहकार राख्न पाउने व्यवस्था गरेको छैन । त्यसैगरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३(८) मा तोकिएको भन्दा फरक पदमा कर्मचारी पदपूर्ति गर्न नहुने उल्लेख छ । पालिकाले अषाढ महिनामा स्वकिय सचिवको रुपमा एक जना नियुक्त गरी रु. २०,०००/- खर्च गरेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.	२०,०००
२७			**अनुदान फिर्ता, वितरण र उपयोग**	
२७.१			**अनुदान :** स्थानीय तहमा प्राप्त हुने सशर्त तर्फका कार्यक्रमको वर्षभरी खर्च नभई बाँकी रहेको रकम सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार २०७९ असार मसान्तमा खर्च नभई बाँकी रहेको रु. ९,५४,८६,७१७/- अनुदान मध्ये संघीय सरकारको रु. ७,९९,७६,३५९/- मिति २०७९।४।१ मा र प्रदेश सरकारको रु. १,५५,१०,३५९/- मिति २०७९।७।२० मा फिर्ता दाखिला गरेको छ । पालिकाले खर्च गरी बाँकी रहेको अनुदान रकम समयमै फिर्ता दाखिला गर्नुपर्दछ ।	
२७.२			**अनुदानको अनुगमन :** सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको यकिन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले गत विगत वर्ष देखि स्वास्थ्य, कृषि, पशु, शैक्षिक सेवा र अन्य संस्थालाई बीउपुँजी तथा विभिन्न प्रकारका अनुदान दिने गरेकोमा अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गर्ने गरेको छैन । पालिकाले अनुदान प्रदान सम्वन्धी कानुन बनाई अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउनुका साथै संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	

२८			**सार्वजनिक पोखरीको आयः** पालिका भित्र १० वटा सार्वजनिक पोखरी रहेकोमा २ वटा पोखरी दई विद्यालयले विगतदेखि आफै ठेक्का लगाई आय आर्जन गरेकोमा उक्त विद्यालयको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा पोखरीबाट प्राप्त आय रकमलाई आम्दानी जनाएको छैन। साथै, पालिका भित्रका कुनैपनि पोखरी ठेक्कामा लागेको छैनन् भने केहि पोखरी विद्यालय र मन्दिरले उपयोग गरेको छन। सार्वजनिक पोखरीहरुलाई ठेक्का लगाई आन्तरिक आय संकलनमा जोड दिनुपर्दछ।	
२९			**हाटबजार संचालन तथा व्यवस्थापनः** पालिका क्षेत्रभित्र ४ वटा हाटबजार रहेकोमा हाटबजार ठेक्का लाग्न नसकेकोले आन्तरिक आय प्राप्त भएको छैन। हाटबजारलाई व्यवस्थित ढङ्गले ठेक्का लगाई हाटबजार संचालन एवं व्यवस्थापन गरी आन्तरिक आय संकलनमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
३०			**कर दस्तुर एवं आन्तरिक आय**	
३०.१			**रसिद नियन्त्रण खाताः** पालिकाले रसिद नियन्त्रण खाता राखेको भएता पनि तोकिएको ढाँचामा नगदि रसिद नियन्त्रण खाता म ले प फा नं ९०४ साविक १०८ तयार नगरेकोले अभिलेख पूर्ण देखिएन। रसिद ठेलीहरुको आम्दानी खर्च र बाँकीको विवरण स्पष्ट गरी रसिद नियन्त्रण खाता व्यवस्थित गर्नुपर्दछ।	
३०.२			**राजश्व विवरण :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली , २०७७ को नियम ५८ मा राजस्व आम्दानी गर्ने प्रत्येक कार्यालयले करदातावाट बैंकमा जम्मा हुन आएको बैंक भौचरको विवरण छुट्टै खातामा प्रविष्टी गरी महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै नियमावलीको नियम ५९ मा कार्यालयले नियम ५८ बमोजिम राजस्वको आम्दानी जनाउदा जुनसुकै माध्यमबाट प्राप्त भएतापनी त्यस्तो राजस्व आम्दानी र दाखिला गरी गोश्वरा भौचर तयार गरी दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजस्व लेखा अद्यावधिक गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।	
३०.३			**अभिलेखः** पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझी लिने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।	
३०.४			**राजस्व अभिलेखः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को परिच्छेद ४ दफा २२ मा राजस्व अभिलेख अद्यावधिक गरी सो को लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था छ। जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन र त्यसको भोलिपल्ट दाखिला गरी श्रेस्ता खडा गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले राजस्व आम्दानी असूली र दाखिलाको अभिलेख व्यवस्थित गरी श्रेस्ता नराखेको र बैङ्क मार्फत राजस्व कारोवार गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । पालिका तथा मातहातका सवै वडाहरुमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व संकलन गर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्दछ । कार्यलयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजश्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धमा विशेष ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने देखिन्छ ।	
३०.५			**राजश्व असुलीः** नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रका विषयहरुको व्यवस्था गरिएको छ। यस पालिकाले आन्तरिक आयको संकलन गर्न विभिन्न क्षेत्रगत शिर्षकमा प्रक्षेपण गरेतापनि पालिका र पालिका अन्तर्गतका वडाहरुले प्रस्तावित आय संकलन गर्न सकेका छैनन्। वडाहरुले उठाउने शिफारिस दस्तुर, मालपोत कर लगायतका अन्य स्रोतहरु पूर्ण रुपले उठाउने गरेको नपाइएकोले राजश्व असुलीलाई भरपर्दो एवं यथार्थपरक बनाउन राजश्व संकलनमा जोड दिनुपर्दछ।	
३०.६			**रकम ढिला दाखिला गर्नेः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५८ (४) बमोजिम नगद प्राप्त हुने रकम दैनिक रुपमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिका तथा अन्तर्गतका वडाहरुमध्ये कतिपयले मासिक रुपमा र कतिपयले २, ३ महिना तथा लामो समय पछि दाखिला गर्ने गरेका पाइयो। यसरी समयमा राजश्व रकम दाखिला नगर्दा राजश्व रकमको दरूपयोग भई आन्तरिक आय घट्ने हुदाँ समयमै दाखिला गर्नेतर्फ सम्बन्धित पक्षको ध्यान जानु पर्दछ ।	

३०.७			**राजश्व असुल नगरेको :** पलिकाको आर्थिक ऐन २०७८ मा पालिकाबाट उपलब्ध गराउने सिफारिसहरुको अनुसूची ६ र ६ क मा भएको व्यवस्था बमोजिम निवेदन फारम दस्तुर र सिफारिस दस्तुर लिनुपर्ने भन्ने उल्लेख छ। पालिकाबाट उपलब्ध गराइने पञ्जिकरण तर्फका सिफारिस दस्तुरहरुमा आर्थिक ऐनमा व्यवस्था गरिएको भन्दा घटि शुल्क एवं दस्तुर लिएको छ। आर्थिक ऐनमा भएको व्यवस्था विपरित तोकिएको दरमा शूल्क नलिने कार्य नियम सम्मत नदेखिएकोले यस सम्बन्धमा सम्बन्धित पक्षले ध्यान दिई सेवा शूल्क असुल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
३०.८			**ट्याक्टर तथा डोजरको आम्दानीः** पालिकाको स्वामित्वमा रहेको ट्याक्टर र डोजरहरुको लग बुक राख्ने नगरकोले के कति समय पालिकाको कार्यमा प्रयोग गरियो तथा कति समय अन्य व्यक्ति एवं फर्ममा प्रयोग भएको भन्ने एकिन गर्न सकिएन। खरिदको उद्देश्य परिपूर्ति तथा राजश्व संकलनलाई भरपर्दो एवं व्यवस्थित बनाउन ट्याक्टर एवं डोजर संचालन अद्यावधिक लगबुकको व्यवस्था अनिवार्य बनाउनुपर्दछ ।	
३१			**सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षणतर्फ**	
३१.१			**सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षण :** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ बमोजिम केन्द्रीकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी एवं एम आई एस प्रणाली अद्यावधिक, लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गर्ने, परिच्छेद ६ अनुसारको अनुगमन तथा निरीक्षण, परिच्छेद ७ अनुसार पारदर्शिता र जवाफदेहिता तथा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। समयमा मृत्य दर्ता प्रमाणपत्र एवं वसाईसराई गरेको विवरण पालिकामा नआउदाँ र वडा कार्यालयमा रहेका मूल लाभग्राही किताब अद्यावधिक नहूदाँ एक त्रैमासिकमा मृत्यु भएका वा अन्य कारणले नामावलीमा हटाइएको व्यक्तिको विवरण एम आई एस सफ्टवेयर प्रणालीमा अद्यावधिक भएको छैन।राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग पत्र संख्या २०७८।७९ चलानी नम्बर १३६ मिति २०७८।४।१८ अनुसार पटवा, विन(मुखिया), मलाह(सनही), लोहार र गोढवा जातिलाई दलित वर्ग सो सरह सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षण भत्ता भत्ता वितरण कारवाही कार्यान्वयन नगर्न नगराउन भनी पत्रचार गरेकोमा पालिकाले नविकरणका बखत नै खाता रोक्का राख्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन एवं उक्त थर भएकालाई निकासा गएको एकिन गर्न सकिएन। केन्द्रीकृत प्रविष्टी प्रणालीलाई व्यवस्थित गराउनुपर्ने देखिन्छ।	
३१.२			**भत्ता वितरण :** यस सम्बन्धी देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् । • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को बुँदा नम्बर २२ मा बैङ्कको छनौट गरी सम्झौता गर्दा सम्झौताको शर्तमा बैङ्कले निष्कृय (Dormant) खाताको विवरण प्रत्येक साउन र माघ महिना भित्र पालिकालाई दिनुपर्ने, पालिकाबाट प्राप्त रकम लाभग्राहीको खातामा बैङ्कले १५ दिन भित्र जम्मा गरी प्रत्येक खातामा रकम देखिने विवरण (Reverse Feed) सहित बाँकी रकम भए सो समेत पालिकालाई उपलब्ध गराउने र बैङ्कले लाभग्राहीको खातामा रकम जम्मा गरी सकेपछि भत्ता वितरणको विवरण अनुसूची ८ अनुसार बैङ्कबाट प्राप्त गर्नुपर्ने जस्ता व्यहोरा उल्लेख छ। तर, बैङ्कले उल्लेखित निष्कृय खाता, र भत्ता वितरणको विवरण पालिकालाई उपलब्ध गराएको छैन। तसर्थः सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धित व्यक्तिलाई तोकिएको दरले वितरण भए/नभएको यकिन गर्न सकिएन।कार्यालयबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैङ्क खातामा भुक्तानी निकासा पश्चात मृत्यु भएका लाभग्राहीहरु बाँचेको अवधिको रकम भुक्तानी गरी रोक्का रहेको रकम यकिन गरी संघीय संचितकोष दाखिला गर्नुपर्ने देखिन्छ। • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २६ को उपदफा (३) मा एक आर्थिक वर्षसम्म एकपटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवा प्रदायक बैङ्कबाट तोकिएको ढाँचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएमा वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाईएमा सम्बन्धित बैङ्कबाट लगत कट्टा हुने मितिसम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गरी संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा यस बारे पालिकाले कुनै कारवाही गरेको देखिएन।	

३१.३			**बढि निकासा :** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक वर्ष लगत अद्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैङ्क मार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चलान गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरि अधावद्यिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्वन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ। वडा नं. १, ६ र ८ को नमुना छनौट गरिएकोमा मृत्यू भइसकेका लाभग्राहीको लगत कट्टा नगरी निम्नानुसार बढी खर्च लेखेको रकम रु. २,३६,६८८/- असूल हुनुपर्ने रु.	२३६,६८८

लाभग्राहीको नाम	समूह	विवरण	त्रैमासिक	भुक्तानी रकम
वडा नं. ६				
राम औतार दास तत्मा 2008111300068	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।११।०४	तेस्रो र चौथो	२४०००
तेतरी देवी तत्मा 2007122700639	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।११।१०	तेस्रो र चौथो	२४०००
सीता देवी कानु २००४१२२४००९१४	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।१०।२५	तेस्रो र चौथो	२४०००
भगीया देवी यादव १९९३१२२५००१३४	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।१२।३०	चौथो	१२०००
मोहिचन साह कानु 1999122400325	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७९।३।२५	चौथो	१२०००
वडा नं. ८				
उर्मिला देवी २००८०३१००००४२६	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।११।१४	तेस्रो र चौथो	२४०००
जसोधिया देवी १९९८०९१२०१२८९	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।१२।२५	तेस्रो र चौथो	२४०००
राम औतार दास १९९९९०९२४००१५१	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७८।११।१५	तेस्रो र चौथो	२४०००
रजिन्द्र साह २०१४०९२३००२४२	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्य मिति २०७९।१।१५	चौथो	१२०००
जसोधिया देवी चौधरी ९२०२०९००७५६	ज्येष्ठ नागरिक	मृत्यू मिति २०७९।३।९	चौथो	१२०००
रियान्स मण्डल 2078071902278	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
रियान्स कुमार यादव 2078021603984	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
रियान्सु मण्डल 2078060505124	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४

सोनाली कुमारी यादव 2073071206952	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
वडा नं २				
प्रिन्स यादव	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
वडा नं. ५				
निशान यादव	वालवालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
रितेश कुमारी मुखिया ०७५०५०६०९४९४	बालबालिका	खातामा दोहोरो रकम भुक्तानी भएको	पहिलो देखि चौथो	६३८४
जम्मा				**२३६६८८**

३१.४			**बाँकी रकम फिर्ता** : पालिकाबाट सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षण भत्ता वितरण गर्न सिटिजन्स वैंक लिमिटेडलाई रु. ११,४५,९४,९१२/- निकाशा गरेकोमा वैंकले लाभग्राहिको खातामा रकम जम्मा गरी बाँकी भएको एवं खातामा दोहोरो गएको रकम रिभर्स गरी रु. २४,५४,८३२/- फिर्ता भएको देखिन्छ। लाभग्राहीको खाताको स्टेटमेन्ट माग गरी चेक गर्दा दोहोरो भुक्तानी हुन सक्ने देखिएकोले त्यस्ता लाभग्राहीहरुको पहिचान गरी बैंकले दोहोरो रकम फिर्ता गर्नुपर्ने देखिन्छ। लेखापरीक्षणका क्रममा वडागत विवरणको नमुना परीक्षण गर्दा मृत्यू भईसेकेकाले पाउने रकम मृत्यू भएको दिनसम्म गणना गरी लाभग्राहीको परिवारलाई निवेदन आएमा दिने तथा बैंङ्कमा रहेको निष्कृय खाताको सम्पूर्ण रकम संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ । बाँकी वडाहरुको हकमा पालिकाले लाभग्राहीको मृत्यु एव अन्य कारणबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैङ्कबाट नझिकेको अवस्थामा निष्कृय खाताको विवरण माग गरी रकम यकिन गरेर संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ ।	
३१.५			**दोहोरो निकासा :** यस पालिकामा सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको पालिकाबाट forward feed बाट गएको लाभग्राही विवरण अनुसार बैंकले दोहोरोपना एकिन नै नगरी खाता खोलिएको छ। एक त्रैमासिकमा मृत्यू भएको तथा अन्य कारणले लगतकट्टा भएका लाभग्राहीहरुको विवरण पालिकाले एम.आई.एस प्रणालीमा अद्यावधिक नै नगरी को.ले.नि.का सँग निकासा माग गरेको तथा बैंकमा पनि सोही बमोजिमको रकम पालिकाले निकासा दिएकोले दुई फरक लाभग्राही नम्बर (Personal Id) भएका तर एउटै नाम (जस्तै Name Spelling, Caste) भई एक लाभग्राहीको खातामा एकै त्रैमासिकमा दोहोरो सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षण भत्ता भुक्तानी भएको देखिन्छ। बैंकले केहि लाभग्राहीहरुको दोहोरो परेको भनी रकम फिर्ता गरेता पनि लेखापरीक्षणको क्रममा समेत दुई फरक लाभग्राही नम्बर भएको तर एउटै व्यक्तिको खातामा दोहोरो भत्ता जम्मा भएको व्यक्तिहरुको विवरण बैंकलाई दिई रकम फिर्ता गरिएको छ। अन्य लाभग्राहीहरुको हकमा समेत दुई फरक लाभग्राही नम्बर भएको तर एउटै व्यक्तिको खातामा दोहोरो भत्ता जम्मा भएको विवरण एकिन गरी जम्मा भएको भत्ता रकम दोहोरो पर्न गएकोले खाताबाट पालिकामा फिर्ता पठाई यस्तो खाता बन्द गर्नुपर्ने तथा उक्त रकम फिर्ता पठाउनु पर्ने देखिन्छ। कुनै लाभग्राहीले एक किसिमको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण भत्ता प्राप्त गर्ने गरकोमा दुई फरक लाभग्राही नम्बर भएको तर एउटै व्यक्तिको भई दुई फरक किसिमको भत्ता समेत खातामा गएको देखिन्छ । पालिकाले सम्पूर्ण लाभग्राहीहरुको नविकरण गर्दाका बखत नै कुन लाभग्राहीले कुन किसिमको भत्ता प्राप्त गर्ने हो एकिन गरी दोहोरो लाभग्राही नम्बर एम आई एस प्रणालीमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ तथा दोहोरो	

लाभग्राही नम्बर भएका लाभग्राहीहरुको खातामा जम्मा भएको दोहोरो रकम समेत पालिकाले एकिन गरी जम्मा भएको दोहोरो भत्ता रकम फिर्ता पठाउनु पर्दछ। यस सम्वन्धि केही उदाहरणका निम्नानुसार छन ।

खाता नम्बर	**लाभग्राही नम्बर**	**लाभग्रहीको नाम**
वडा नं. १		
0660100000436021	2074021007649	Aandad Kumar Raut
0660100000436021	2073061010661	Aankesh Kumar Raut
0660100003090021	2077022703033	Prince Kumar Kapar
0660100003090021	2074102009639	Prince Kumar Kapar
वडा नं २		
0660100000455023	2011110600934	Ram chanra Sada Mushar
0660100000455023	2011123020419	Ramchandra Sada
0660100003211021	2075081205627	Aashika Kumari Sada
0660100003211021	2074071307931	Aashika Kumari Sada
0660100001900021	2075090403031	Aayush Kumar Mahara
0660100001900021	2075090384595	Aayush Kumar Sada
वडा नं ३		
0660100000645023	1994100900524	Phulo Devi
0660100000645023	2003121701686	Phulo Devi
0660100000188023	1997072800507	Ram Walam Ray
0660100000188023	1997072800395	Ramvalam Ray
0660100001425023	2015123100006	Brahaniya Devi
0660100001425023	2015123096881	Brahaniya Devi
वडा नं. ४		

0660100001682021	2076040107391	Aankush Kumar Yadav
0660100001682021	2076051904967	Aankush Kumar Yadav
0660100001127021	2074010204603	Aashik Kumari Das
0660100001127021	2075010103232	Kirti Kumari Das
वडा नं. ५		
0660100000814010	2016010114779	Ram birksh Khatwe
0660100000814010	2016010115073	Rambriksha Khatbe
0660100000951023	2010123131069	Jagiya Devi
0660100000951023	2010102600456	Jagiya Devi
वडा नं ६		
0660100000495023	2002010405623	Ganga Das Tatma
0660100000495023	2008092800094	Gamgaram Das Tamma
0660100000682010	2004020506218	Sarada Devi
0660100000682010	2004020502001	Sharda Devi Yadav
वडा नं ८		
0660100000977023	2005092400156	Sudamiya Devi
0660100000374023	2007051508797	Tetari Devi Mahato
0660100000977023	2012031600128	Sumintra Devi
0660100000374023	2010072100115	Tetari Devi Mahato
वडा नं ९		
0660100000922010	2007122004043	Ram Dulari Devi Kalwar
0660100000922010	2007123263645	Ramdulari Devi Kalawar

0660100003077021	2077042703104	Dityans Chaudhari
0660100003077021	2076092204583	Diwyansu Kumar Yadav

यसरी एउटै लाभग्राहीहरुको लाभग्राही नम्बर र नामको स्पेलिङ्ग फरक पर्नाले सुरक्षा एवं सरक्षण भत्ता प्राप्त गर्ने किसिम नै फरक पारी एउटै खातामा दोहोरो भत्ता रकम जम्मा भएकोले अन्य Duplicate विवरण भएका लाभग्राहीहरुको समेत पालिकाले विवरण एकिन गरी लाभग्रहीहरुको विवरण एम आई एस प्रणालीमा अद्यावधिक गर्ने तथा दोहोरो जम्मा भएको रकम समेत फिर्ता गर्नुपर्दछ।

३२

पालिका चालुतर्फ

खर्च शिर्षक : महालेखापरीक्षकको कार्यालयवाट स्वीकृत र महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयवाट जारी एकिकृत आर्थिक संकेत तथा बर्गिकरण र व्याख्या, २०७४ को खण्ड ३ मा खर्चका संकेत तथा बर्गिकरण र व्याख्यामा कुन कुन शिर्षकमा के के खर्च समावेश हुन्छन भनेर स्पष्ट बर्गिकरण र व्याख्या गरीएको छ । त्यस्तै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३८(२) मा रकम स्वीकृत वजेट भित्र र सम्वन्धित शिर्षकमा पर्दछ र खर्च गर्न वाँकी छ भने अधिकार प्राप्त अधिकारीले खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष निम्नानुसार खर्च सम्वन्धित शिर्षकवाट नलेखी फरक शिर्षकवाट लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

गो.भौ. नं. र मिति	खर्चको विवरण	खर्च लेख्नुपर्ने शिर्षक	खर्च लेखेको शिर्षक	खर्च रकम
४३७।२०७९।३।१५	भवन उत्घाटन कार्यक्रम	विविध	सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार भाडा	४६५००
	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	स्वास्थ्य सम्बन्धी	मेशनरी तथा औजार मर्मत तथा संचालन	३५०००
३५१।२०७९।२।१०	खाजा तथा नास्ता	विविध	अन्य कार्यालय संचालन खर्च	५७१५०
जम्मा				**१३८६५०**

१३८,६५०

३३

सांस्कृतिक तथा विविध कार्यमा खर्चः सार्वजनिक श्रोतको उपयोग गर्दा अधिकतम प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी खर्च गर्नुपर्नेमा पालिकाले विभिन्न किसिमका अनुत्पादक प्रयोजनमा खर्च गर्ने गरेको देखियो । पालिकाले यस वर्ष धर्म संस्कृति कार्यक्रम एवं धर्म संस्कृति प्रवर्द्धनका लागि वादवाधन खरिद शिर्षक राखी जम्मा रु. १३०४९३० खर्च गरेको छ भने कार्यालयका कर्मचारी, जनप्रतिनिधि र महिला स्वयंमसेविका पिकनिक अनुगमन भ्रमण एवं विद्यालय शिक्षक शैक्षिक भ्रमण शिर्षक राखी जम्मा ८,००,५८०/- खर्च लेखेको छ। पालिकाले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गरी मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।

३४

अन्य कार्यालयको खर्चः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, मितव्यिता, प्रभावकारिता, कार्यदक्षता र औचित्यता समेतको आधारमा खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो कार्य क्षेत्र भन्दा वाहिरको कार्यालय तथा संघ संस्थाको लागि गरिएको निम्नानुसार खर्च मितव्ययी र बजेट प्रभावकारी भएको देखिएन । नगरपालिकामा यस्तो प्रकृतीको खर्चले थप व्ययभार वढ्दै जाने देखिन्छ । यस्तो प्रकृतीको खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

गो.भौ. नं. र मिति	खर्च व्यहोरिएको कार्यालय	प्रयोजन	खर्च रकम
७२।२०७८।८।०५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	फर्निचर्स खरिद	३८४००

१३३।२०७८।९।२५	इलाका प्रहरी कार्यालय	गाडी मर्मत	१९९१७
जम्मा			**५८३१७**

३५			**घर भाडाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९४ (१) अनुसार क्षेत्रिय र जिल्ला स्तरको सार्वजनिक निकायको हकमा त्यस्तो निकाय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला विकास समिति र को. ले. नि. का. को सूचना पाटीमा कम्तिमा ७ दिनको अवधिको सूचना टाँस गरी भाडाको प्रस्ताव माग गर्नु पर्ने र उपनियम ४ अनुसारको घर भाडा निर्धारण समितिले तय गरेको दर रेटको आधारमा घर भाडा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिका भवन तथा विभिन्न वडा कार्यालय लगायत अन्य कार्यका लागी घरभाडा बापत रु. १६,१३,३००/-भुक्तानी गरेकोमा नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम घरभाडा निर्धारण समितिले घरभाडा रकम तय गरेको देखिएन । पालिकाले ऐन नियममा भएको व्यवस्थाको पुर्ण पालना गरेर मात्र खर्च गर्नुपर्दछ।	
३६			**सवारी साधन भाडाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १३ बमोजिम आय सेवामा समेत लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमितहुने गरी टुक्रा टुक्रा गरी खरिद गर्नु नहुने तथा नियमावलीको नियम ८५(१घ) मा रु.१० लाख भन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाउने व्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न व्यक्ति एवं कम्पनीसँग सोझै सम्झौता गरी वार्षिक भाडा रु.२३,०४,३३०/- भुक्तानी गरेको देखिन्छ । यसरी ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था विपरित सम्झौता गरी भाडा वापत भुक्तानी गरेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.	२,३०४,३३०
३७			**विद्युत सेवा र रिवेटः** सार्वजनिक खर्चलाई मितव्यी तथा प्रभावकारी वनाउने सम्वन्धी मापदण्ड २०७८ मा सार्वजनिक निकायले खर्च गर्दा मितव्ययिता अपनाउनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले तिर्नुपर्ने विद्युत महशुल वापतको रकम लामो समयसम्म नतिर्दा जरिवाना शुल्क रु. ७७,४१३/- थप भुक्तानी गरेको देखिन्छ । पालिकाले समयमै विद्युत महुशुल भुक्तानी गरी खर्चमा मितव्ययीता कायम गर्नुपर्दछ ।	
३८			**जिन्सी निरीक्षणः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष जिन्सी निरीक्षण गराई प्रतिवेदन तयार गरेको छैन। नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जिन्सी निरीक्षण गराई सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।	
३९			**सम्पत्ति हस्तान्तरणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरु समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान सामानहरु जिम्मेवारी सारेको पाईएन । खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।	
४०			**गैर सरकारी संस्था मार्फत खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९९(१) मा ऐनको दफा ५६ बमोजिम गैर सरकारी संस्थाबाट काम गराउनको लागि त्यस्तो कामको आवश्यकता किसिम, समयावधि कामको गुणस्तर, जनशक्ति, कार्य सञ्चालन विधि सहितको कार्य क्षेत्रगत शर्त र लाग्ने रकमको मोटामोटी अनुमान तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । साथै नियम ९९(२) मा उपनियम (१) बमोजिमको काम गराउनको लागि कानून बमोजिम दर्ता भएको र नियम १८ बमोजिमको मौजुदा सूचीमा समावेश भएका गैर सरकारी संस्था लाई कम्तिमा पन्ध्र दिनको अवधि दिई राष्ट्रिय स्तर वा स्थानीयस्तरको दैनिक समाचारपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गर्नुपर्ने र माग अनुसार पर्न आएका प्रस्तावहरु प्रस्तावदाताको रोहवरमा खोली	१५,०५१,६८३

मुचुल्का तयार गर्नुपर्ने र न्यूनतम रकम प्रस्ताव गर्ने प्रस्तावदाताको प्रस्ताव स्वीकृत गरी सम्झौता गर्ने उल्लेख छ । साथै सम्झौता गरेर कार्य आदेश दिनुपर्ने, खरिद गर्नुपर्दा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर र मू.अ.कर दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त गरेका संस्थाबाट मात्र खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(७) मा सरकारी निकायबाट कुनै तालिम, सेमिनार, गोष्ठी, कार्यशाला जस्ता कार्यक्रमको लागि रकम खर्च गर्दा त्यस्तो कार्यक्रमको लागत अनुमान स्वीकृत भएको हुनुपर्ने व्यवस्था छ । सोका साथै स्थानीय स्तरमा सञ्चालन हुने तालिमका लागि प्रदेश खर्च मापदण्ड निर्देशिका, २०७७ बमोजिम तोकिएको दरमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष निम्नानुसारका गैर सरकारी संस्थालाई विभिन्न कार्य गरेवापत भुक्तानी गरेको छ । तर त्यस्ता संस्थाहरु मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएको, संस्था मार्फत कार्य गर्दा लागत अनुमान तयार नगरेको, राष्ट्रियस्तर/स्थानीयस्तरका दैनिक समाचारपत्रमा सूचना प्रकाशन गरि प्रस्ताव माग नगरेको र संस्थाले खर्च गर्दा प्रदेश खर्च मापदण्डको पालना नगरेको अवस्था छ । पालिकाले त्यस्ता संस्थाहरुसँग सोझै सम्झौता गरेको छ । साथै पालिकाले संस्थाहरुबाट भएको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, प्रतिफल तथा अनुगमन प्रतिवेदन बेगर भुक्तानी गरेको पाईयो । आवश्यक प्रकृया तथा कागजात र खरिद बिधि वेगर सोझै सम्झौता गरी भूक्तानी दिएको रकम रु. १,५०,५१,६८३/- नियमसम्मत नदेखिएको रु.

भौ.नं. र मिति	**विवरण**	**संस्थाको नाम**	**भुक्तानी रकम**
९७।२०७८।९।२८	ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	दलित पिछडावर्ग विकास केन्द्र	४९८०५४
१०२।२०७८।९।१८	ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	सामाजिक जनचेतना अभियान नेपाल	३९७५७४
१५८।२०७८।९।३०	सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रम	समाज विकास संस्था	४४८०००
१८७।२०७८।१०।१३	कोभिड १९ सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम	उन्नत नेपाल	४९९०००
१८८।२०७८।१०।१३	स्यानिटरी बनाउने तालिम	इन्भाईट इन नेपाल	४९९०००
२३६।२०७८।११।२५	लागू औषध न्यूनिकरण कार्यक्रम	भिजन नेपाल	३९७९००
२३७।२०७८।११।२५	महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	जन जागरण नेपाल (६१०५८३३७९)	४३१८९०
२४२।२०७८।११।२६	दहेज प्रथा उन्मुलन सम्बन्धी कार्यक्रम	समाज विकास संस्था (६०८४८३८५६)	१४९०००
२४९।२०७८।११।३०	वाल विवाह विरुद्व सचेतनामुलक कार्यक्रम	तराई अपाङ्ग कल्याण संघ महोत्तरी	४९८५००
२५६।२०७८।१२।१	वाल वालिकाको अधिकार सम्बन्धी कार्यक्रम	मानव उद्वार सेवा केन्द्र (६१५९१८९७८)	३९९०००
२६९।२०७८।१२।२	वाल विवाह र वहुविवाह सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	जलेश्वर युवा कमिटि (३०४२१२२५७)	३९७६००
२८२।२०७८।१२।१५	विद्यालय छात्रा आत्मरक्षा कार्यक्रम	शान्ति तथा विकासका लागि युवा संजाल महोत्तरी (३०४२१६२१७)	३९९०००
३०६।२०७८।१२।२५	एकल महिला क्षमता वृद्धि गर्ने कार्यक्रम	समावेशी मिल्लन्त समाज (३०५३६१७०५)	४५००००

३२१।२०७९।१।६	युवा नेतृत्व विकास स्वरोजगार कार्यक्रम	ज्योति समाज सेवा कल्याण (३०१८३१५६१)	३९८९६२
३२४।२०७९।१।८	प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	युवा एकता सशक्तिकरण संस्था (६०५५४६१७२)	३८३९२८
३२५।२०७९।१।८	वैदेशिक रोजगार कार्यक्रम	केयर द नेशन (६०८३४८८०)	३९८०००
३२६।२०७९।१।८	वडास्तरिय न्यायिक समिति तालिम	सृजनशिल महिला उत्थान केन्द्र (३०४९६९४६३)	३४९०००
३१९।२०७८।१२।३०	महिला अधिकार सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम	लोक कल्याण परियोजना (६१४८६६७८८)	४९९०००
३७३।२०७९।२।२५	लागु पदार्थ सेवन तथा त्यसबाट पर्ने असर सम्बन्धी सडक नाटक	महिला दलित जनजाति परोपकारी विकास नेपाल (६१४८२२९७७)	२७९०००
२५४।२०७८।१२।०१	व्यूटिसियन तालिम	दलित महिला समाज विकास (६०८२७३३७८)	४९९०००
२५८।२०७८।१२।१	मैनवत्ती बनाउने तालिम	उज्यालो नेपाल (६११५८७४४८)	३९९०००
२६०।२०७८।१२।०१	सिपमुलक अगरबत्ती बनाउने तालिम	ओएसिस नेपाल (६१६५१०४६७)	२९९०००
२६७।२०७८।१२।०२	अगरबत्ती बनाउने तालिम	सोनामाई महिला उत्थान संस्था (६१६१९८९६८)	३९२०००
२८०।२०७८।१२।१५	व्यूटि पार्लर तालिम	लोक कल्याण परियोजना (६१४८६६७८८)	४९९०००
२९२।२०७८।१२।२०	साबुन बनाउने तालिम	महिला सशक्तिकरण केन्द्र (३०२८७०४६०)	४९८०००
२९७।२०७८।१२।२३	व्यूटिपार्लर तालिम	नेपाल महिला दलित उत्थान केन्द्र (६१४८२२९०६)	४९९०००
३३६।२०७९।१।१३	व्यूटिसियन तालिम	महिला दलित जनजाति तालिम विकास नेपाल (६१४८२२९७७)	४९९०००
३४१।२०७९।१।१६	वाल विवाह सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	रामपुतन भगवान समाज विकास केन्द्र (६०८७१३८३८)	४१४०००
३४२।२०७९।१।१९	गुडिया बनाउने तालिम	यामुना ट्रेनिङ्ग एण्ड कन्सल्टेन्सी नेपाल (६१५०६५४५६)	४९५०००
३७४।२०७९।२।२५	महिला हिंसा तथा वालवालिका सम्बन्धी	चन्द्रेश्वर समाज विकास केन्द्र (६०५०८३५४३)	२९९०००

	अभिमुखीकरण गोष्ठि		
३७५।२०७९।२।२५	सरफ बनाउने तालिम	नेपाल महिला दलित उत्थान केन्द्र (६१४८२२९०६)	२९९०००
४४०।२०७९।३।२३	गर्भपतन सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	समाज कल्याण परियोजना विकास केन्द्र (६१६५७००१८)	२९९०००
४४१।२०७९।३।२३	वाल सरोकार सकारात्मक सोच कार्यक्रम	महोत्तरी मधेशी महिला जागरण	४९९०००
४५८।२०७९।३।२४	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी समाज विकास संस्था (६०८४८३८५६)	१४९०००
४६२।३।२४	मुढा बनाउने तालिम	समुन्नत विकास परियोजना (६१४४८६३४८)	३९८०००
४६३।२०७९।३।२४	दहेज प्रथा उन्मुलन सम्बन्धी कार्यक्रम	पिपल प्रमोट सेन्टर (३०४५३३४८०)	४४९०००
४४८।२०७९।३।२४	लागु औषध मद्यपान र धुम्रपान विरुद्व जनचेतनामुलक सडक नाटक	रुपान्तरण मिडिया प्रा.लि .	३९४२७५
जम्मा			**१५०५१६८३**

४१ **मूल्य अभिवृद्धि कर दाखिला नगरेकोः** मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(ग) बमोजिम सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संघ संस्थाले ठेक्का वा करार अर्न्तगत आपूर्ति हुने वस्तु वा सेवा आपूर्ति वापतको रकम सम्बन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने कर रकमको ३० प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्बन्धित राजश्व शिर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहेको कर बापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। तर कार्यालयले मूल्य अभिवृद्धि करको शत प्रतिशत नै तपसिलका फर्मलाई भुक्तानी दिएकोले सो को मूल्य समायोजन प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु. ९४,३२१

गो भौ/मिति	**फर्म/विक्रेताको नाम**	**खरिदको प्रकार**	**विल रकम**	**मू.अ.कर**	**३०% मू.अ.कर**
४४५।२०७९।३।२४	अनुप जनकपुर मिडिया प्रोडक्सन हाउस प्रा. लि (६०६५७५९३३)	नगरको ५वर्षको कामको भिडियो	३९९५००	४५९६०	१३७८८
४४६।२०७९।३।२४	समाज उत्थान युवा केन्द्र (३०५३६४१९३)	ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	४९८६००	५७३६१	१७२०८

४४७।२०७९।३।२४	समृद्धि कन्सल्टेन्सि ट्रेनिङ्ग एण्ड मिडिया सेन्टर प्रा.लि. (६०९६४८६२३)	सडक दुर्घटना सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम	२९९७३२	३८९६५	११६८९
४६४।२०७९।३।२४	समिका रिसर्च एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर प्रालि (६०९५९९५७०)	कार्यालयको कर्मचारीहरुको संगठन तथा व्यवस्थापन (O & M)	४९७२००	५७२००	१७१६०
३३५।२०७९।१।१३	पैरवी कन्सल्टस प्रा.लि	धर्म संस्कृति प्रवर्द्धनका लागि वादवाधन खरिद	४९९४६०	५७४६०	१७२३८
४२०।२०७९।३।१७	उदयश्री एण्ड कम्पनी (६०९९८०२७३)	खेलकुद सामाग्री	४९९४६०	५७४६०	१७२३८
जम्मा					**९४३२१**

४२ **यन्त्र उपकरण सञ्चालनः** पालिकामा रहेका यन्त्र उपकरण सञ्चालन गरी इन्धन, चालक पारिश्रमिक, मर्मत वापत गरेको खर्च र सञ्चालन वापतको आय निम्नानुसार रहेको छ । पालिकाले उक्त उपकरण सञ्चालनको लगसिट नराखेको एवं लगानी र आय विष्लेषण समेत गरेको पाइएन । उपकरण पालिका आफैले तथा भाडामा सञ्चालन सम्बन्धी कुनै कार्यविधि तयार नगरेको कारण पालिकाका पदाधिकारीहरुको मौखिक निर्देशनमा सञ्चालन हुने गरेको छ । पालिकाको उपकरणहरु मार्फत प्रदान गरिने सेवा वा सञ्चालनको आय र व्यय व्यवस्थित रुपमा पारदर्शी तवरले अभिलेख राखि लागत लाभ विश्लेषण समेत गर्नुपर्दछ ।

क्र.सं.	**सामानको विवरण**	**इन्धन लागत**	**जनशक्ति लागत**	**मर्मत लागत**	**आय**	**खर्च**	**वचत**
१.	जे.सि.वि	०	२८८०००	५४४७५३	०	७७२७५३	-
२.	ट्याक्टर	०	०	०	०	०	०
३.	एम्बुलेन्स	०	०	०	०	०	०

४३ **जिन्सि सामान बरबुझारथः** पालिकाबाट कार्यालय संचालनका लागि उपलब्ध गराएको सवारी साधन, ल्यापटप, कम्प्यूटर, प्रिन्टर लगायत विद्युतीय सामान तथा अन्य जिन्सि सामाग्रीहरु स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ मा भाग लिनु हुने वा नहुने सबै पदाधिकारीहरुले मनोनयन दर्ता हुनु अगावै अनिवार्य रुपमा जिन्सि फिर्ता तथा बरबुझारथ गर्नुपर्नेमा पालिकाको साविक मेयर एवं वडाध्यक्षको जिम्मामा रहेका देहायका सामाग्रि लेखापरीक्षण अवधी २०७९।८।२६ सम्म फिर्ता नभएकोले सम्बन्धितबाट जिन्सी सामाग्री फिर्ता लिई जिन्सी अद्यावधिक गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु. १,०६१,१८२

पदाधिकारी	सामानको विवरण	परिणाम	दर	मूल्य

मेयर	Dell i5 ल्यापटप	१	६२५००	६२५००
	डेक्सटप कम्प्यूटर	१	६७५१७	६७५१७
	प्रिन्टर canon 2900	१	१५९८९	१५९८९
	टिभी ३२ इन्च	१	३३०००	३३०००
	पलङ्ग	१	९२०८०	९२०८०
	ऱ्याक	१	१९८००	१९८००
	लो बेड	२	१४८९५	२९७९०
	सोफा	१	८५८४१	८५८४१
	रिभलविङ्ग चेयर	१	२४२९५	२४२९५
	AC 1.5 ton	1	116390	११६३९०
	स्टेपलाइजर ५ KVA	2	30510	६१०२०
	स्टेपलाइजर ५ KVA	2	18080	३६१६०
	फोटोकपी मेशिन A3	१	१४३५१०	१४३५१०
	सोफा सेट प्लाष्टिक	३	२००००	६००००
	दराज	१	१२३४५	१२३४५
	प्रिन्टर	१	१५९००	१५९००
	ल्यापटप lenevo	1	७८०००	७८०००
	टि टेवल	३	७३४५	७३४५
वडाध्यक्ष	ल्यापटप डेल i7	१	९९७००	९९७००
जम्मा				१०६११८२

४४	१९	२०७८-६-	**तलव भत्ता भुक्तानीः** सहायक पाँचौ तह सिंकु कुमारी सिंहलाई वेतलवी प्रसुति विदामा वसेको २ महिनाको तलव भत्ता र चाडपर्व भुक्तानी भएको रकम असुल भएको तर थप एवं कट्टी गरिएको कर्मचारी संचयकोष, निवृत्तिभरण र बीमा बापत रु. ३१,९९६/- कट्टी भएको रकम असुल नभएकोले असुल	३१,९९६

<table>
<tr><td></td><td></td><td>२०</td><td>हुनुपर्ने रु.</td><td></td></tr>
<tr><td>४५</td><td></td><td></td><td>कर कट्टि : आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ मा बैठक भत्ता वा पटके रुपमा अध्ययन गराए वापत भुक्तानिमा १५ प्रतिशत कर कट्टा गर्नुपर्ने साथै प्यानमा दर्ता भएका फर्ममार्फत खरिद विल भुक्तानिमा १.५ प्रतिशत कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको देहायका कार्यक्रम सन्चालनको पेश्कि फछ्यौट गर्दा विल भुक्तानिमा कर कट्टा नगरेको रु. ६,५८५/- पेश्कि लिने कर्मचारीबाट असुल गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>भौ.नं. र मिति</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कर्मचारीको नाम</th><th>भुक्तानि रकम</th><th>करको किसिम</th><th>कर कट्टि छुट रकम</th></tr>
<tr><td>१५१/२०७९/०३/२४</td><td>तोपे, तोसे तथा लैंङ्कगिक सचेतना कार्यक्रम</td><td>उ. वि. स. अनिल थारु</td><td>२,०८,११०</td><td>१.५%</td><td>३,०९०</td></tr>
<tr><td>१५४/२०७९/०३/२५</td><td>रोजगार सेवा केन्द्र</td><td>मनिस कुमार यादव</td><td>२१,६९०</td><td>१५%</td><td>३,४९५</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>६,५८५</td></tr>
</table></td><td>६,५८५</td></tr>
<tr><td>४६</td><td></td><td></td><td>जिन्सि दाखिला : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा २८ मा जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको जिन्सि मालसमान ७ दिनभित्र यथास्थानमा दाखिला गरी श्रेस्ता खडा गर्नुपर्ने र जिन्सि बुझाउदा बुझेको व्यत्तिको रीत पूर्वकको भर्पाई लगत राख्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले निम्नबमोजिमको समान खरीद गरेको देहायको समान खातामा दाखिला तथा वितरण गरेको प्रमाण पेश नभएको रु. ३३,२००/- सोको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>भौचर नं. र मिति</th><th>खरीद सामाग्रि/ कार्यक्रमको नाम</th><th>भौचर रकम</th><th>प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>१२४/०७९/३/२२</td><td>स्टेशनरी सामाग्रि</td><td>१,७६,६३३</td><td>१९,७००</td><td>दाखिला नभएको</td></tr>
<tr><td>१४१/०७९/३/२४</td><td>ल्यापटप ब्याग</td><td>१८,०००</td><td>१३,५००</td><td>९ थान ब्यागको वितरण भर्पाई नभएको</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>३३,२००</td><td></td></tr>
</table></td><td>३३,२००</td></tr>
<tr><td>४७</td><td></td><td></td><td>विल भर्पाइ नपुगेको : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(५) बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल भर्पाइ प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्दछ । पालिकाले सञ्चालन गरेका देहायका कार्यक्रममा भुक्तानि भएको रकममा विल भर्पाई संलग्न नभएकाले सोको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु. १,३०,९०४/- अन्यथा असुलउपर गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>भौचर नं. र मिति</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>कार्यक्रम सञ्चालनकर्ताको नाम</th><th>भुक्तानि रकम</th><th>नपुग विल रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>१६३/२०७९/०३/२५</td><td>पशुपंक्षी रोग सम्बन्धि कार्यक्रम</td><td>पशुसेवा प्राविधिक शिव शंकर यादव</td><td>१९,१००</td><td>१९,१००</td><td>कार्यक्रम सञ्चालन प्रमाण कागजात संलग्न नरहेको</td></tr>
</table></td><td>१३०,९०४</td></tr>
</table>

१५४/२०७९/०३/२५	रोजगार सेवा सञ्चालन केन्द्र	मनिस कुमार यादव	२१,६९०	२१,६९०	कार्यक्रम सञ्चालन प्रमाण कागजात संलग्न नरहेको
९१/२०७९/०३/२५	पञ्जिकरण शाखाको कार्यक्रम	एम.आई.एस अपरेटर मुकेश महत्तो	७५,०००	३,७५०	रु ७१,२५० को मात्र विल भर्पाई सलंग्न रहेको
१११/२०७९/०३/२०	कुष्ठ प्रभावित समूहका लागि आयआर्जन कार्यक्रम	स्वयं सहायता समूह औरही	५०,०००	५,०००	रु ४५,००० को मात्र भर्पाई संलग्न रहेको
१५०/२०७९/०३/२४	किसान सूचीकरण कार्यक्रम सञ्चालन	ना.प्रा.स. कविता विष्ट	१,४४,३६०	८१,३६४	रु ६२,९९६ को मात्र विल, भर्पाई संलग्न रहेको
			जम्मा	**१,३०,९०४**	

४८			**विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्ररः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनिय रहेको तथा दोहोरो हुने गरि भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पस्ट विवरण खुल्ने गरि यथार्थ विवरण राख्नु पर्नेमा निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसबाट विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनुपर्ने र भुक्तानी दिएको वारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकोले विद्यालयगत निकासा रजिस्टर्ड खाता अद्यावधिक राख्नु पर्दछ ।	
४९			**शिक्षक अभिलेखः** पालिका कार्यालयले पालिकाभित्र रहेका विद्यालयहरुको स्वीकृत दरबन्दी (राहत, करार समेत) विद्यालयमा शिक्षक पदपूर्तीको अवस्था, सरुवाको विवरण, अवकाश विवरण तयार नगरेकोले निकासा भएको रकम वास्तविक भए/नभएको भिडान गर्न सकिएन । कार्यालयले विद्यालयबाट पेश गरेको माग फारामलाई मात्र आधार लिइ तलब निकासा दिएको देखिएको हुँदा शिक्षक सरुवा, अवकाश भए पश्चात पनि रकम निकासा नभएको भनि भिडान गर्न नसकिएको हुँदा अभिलेख तयार गरी खर्चलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।	
५०			**स्यानिटरी प्याडः** स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने र दफा ५ मा उक्त स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिका भित्रका कक्षा ६ भन्दा माथिका सामुदायिक विद्यालयहरुमा छात्रा विद्यार्थीहरु १७४१ जना रहेकोमा सोनामाइ इन्टरप्राइजेज बाट १७२४० थान स्यानिटरी प्याड रु ९९९९६९/– (मु अ कर समेत) मा खरिद गरेको छ। पालिकाले गत विगतको खपतलाई आधार मानी समयमै उचित परिमाणमा खरिद गर्नुपर्नेमा वर्षान्तमा खरिद गरि विद्यालयलाइ हस्तान्तरण गरि पठाएको देखिएकोले आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक परिमाणमा मात्र प्याड खरिद गर्नुपर्दछ ।	

<table>
<tr><td>५१</td><td></td><td></td><td>कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनः शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलापमा क्रमागत भवन निर्माणको लागि निकासा भएको रकमबाट विद्यालय निर्माण गरी सोको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन संलग्न गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम अन्तर्गत नमूना विद्यालयको भौतिक निर्माण कार्यको लागि शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रद्वारा छनौट भएको श्रीप्रसाद माध्यमिक विद्यालय औरहिलाइ भवन निर्माणको लागि रु.१ करोड ५० लाख निकासा भएको छ । विद्यालय निर्माणसँग सम्बन्धित कागजात विद्यालयले पालिकामा पेश गरेको छैन । तसर्थ विद्यालय निर्माणसँग सम्बन्धित रु. १,५०,००,०००/–को कागजात नापी किताव, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.</td><td>१५,०००,०००</td></tr>
<tr><td>५२</td><td></td><td></td><td>कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानः शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलाप वमोजिम कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानबाट देहायका विद्यालयलाई ICT ल्याव व्यवस्थापनका लागी रु.६,५०,०००/-का दरले निकासा भएको देखिन्छ। तर विद्यालयले २०७९ असार मसान्तसम्ममा रु.१३,००,०००/–को कार्य सम्पन्न गरी प्रतिवेदन पेश गरेका छैनन्। कार्यसम्पन्न गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><td>विद्यालयको नाम</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय औरहि</td><td>६५००००</td></tr>
<tr><td>जनता आधारभूत विद्यालय</td><td>६५००००</td></tr>
</table></td><td>१,३००,०००</td></tr>
<tr><td>५३</td><td></td><td></td><td>विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणः शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं ११.१.२.१ मा प्रत्येक स्थानीय तहले विद्यालय भौतिक पूर्वाधार कार्यक्रमहरु कार्यान्वियन गर्दा सम्पूर्ण निर्माण कार्य नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० अनुसार गर्नु गराउनु पर्ने, स्थानीय तह अन्तर्गतका विद्यालयमा हुने भौतिक निर्माणका कार्यहरु स्थानीय तहले आफ्नो प्राविधिक मार्फत सुपरीवेक्षण गराउने र कार्यसम्पादन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वियनका लागि शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रद्वारा मिति २०७९।१।५ च.नं. ६०१ को निर्देशनको बुँदा नं. २ अनुसार प्राप्त कार्यक्रम अनुरुप तोकिएको डिजाइन ड्रइङ तथा लागत अनुमान अनुसार २ तथा ४ कोठे भवन निर्माण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त कार्यक्रमका लागि देहायका विद्यालयलाई रु. ५४ लाख निकासा भएको छ । तर विद्यालय निर्माणसँग सम्बन्धित कागजात सम्बन्धित विद्यालयहरुले पालिकामा पेश गरेका छैनन् । तसर्थ निर्माणसँग सम्बन्धित रु. ५४,००,०००/–को कागजात तथा कार्य सम्पन्न भएको प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><td>विद्यालयको नाम</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>शोन्फी दशै मावि श्रीपुर</td><td>१८०००००</td></tr>
<tr><td>सरस्वती आ वि शेह्लाटोल</td><td>३६०००००</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>५४०००००</td></tr>
</table></td><td>५,४००,०००</td></tr>
<tr><td>५४</td><td></td><td></td><td>औषधि खरिद : पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि मध्ये पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिमाण विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र नि:शुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले संघीय शसर्त बजेट उप शिर्षकबाट औषधि खरिद गरी २ फर्मलाई रु१५,३५,६८३/- भुक्तानी दिएको छ । आपूर्ति हुने औषधी तथा औषधीजन्य</td><td></td></tr>
</table>

			सामाग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रुपमा राखेको छैन भने औषधिको प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन । अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।	
५५			**पूजीगत तर्फः दर विश्लेषण**: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स र जिल्ला दररेटको अधारमा तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको निर्माण कार्यको आफ्नो छुट्टै नर्म्स नभएको अवस्थामा सम्बन्धित निर्माण कार्यका लागि नेपाल सरकारको विशिष्टीकृत निकायले तयार गरेको नर्म्सको प्रयोग गर्नुपर्दछ। पालिकाले यसवर्ष सडक र नाला निर्माणमा सडक विभागले तयार गरेको पि.सि.सि. १:२:४ को नर्म्स प्रयोग गर्नुपर्नेमा अन्य निकायको फर्मा सहितको प्रति घ.मी. रु. १३,००६/– को नर्म्स प्रयोग गरि उक्त कामको लागत अनुमान तयार गरेको र सोही आधारमा उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरेको पाइयो। जसले गर्दा देहायका निर्माण कार्यमा कार्यालयलाइ थप व्ययभार पर्नगएको रकम रु .७३,४०,८६७/अनियमित देखिएको रु.	७,३४०,८६७

भौ न / मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	पि.सि.सि. को कार्य परीमाण (घ.मि.)	भुक्तानी दर फर्मा वाहेको प्रति घ.मी.	सडकको नर्मस अनुसार प्रति घ.मी. हुने दर	फरक	वढी भुक्तानी
४।२०७९।३।२१ प्रदेश वजेट	औरही न.पा.१ वजारको ढलान	१७१।९४	१२४३४	१०६८८	१७४६	३००२०७
६।२०७९।३।२२ प्रदेश वजेट	हाइवे देखि मुसहरी सडक	१८८।६७	१२४३४	१०६८८	१७४६	३२९४१७
७।२०७९।३।२५ प्रदेश वजेट	वावुलाल चौधरीको पसल देखि रामविर महतोको घरसम्म	२५१।३१	१२४३४	१०६८८	१७४६	४३८७८७
८।२०७९।३।२५ प्रदेश वजेट	ट्रान्सफरमर देखि सरकारी वारी जानेवाटो नाला तथा ढलान	१५९।८४	१२४३४	१०६८८	१७४६	२७९०८०
७।२०७८।८।२१न.पा. पूजिगत	खेनहाइ महतो किशोरी राय जंहा खोला र राजे यादव विरेन्द्र यादव	१०४।९८	१२४३४	१०६८८	१७४६	१८३२२५
१८।२०७८।९।१६ न.पा. पूजिगत	वडा नं ६ को गाउ व्लकको विभिन्न वाटोहरुमा पिसिसि ढलान	१७४।८	१२४३४	१०६८८	१७४६	३०५२००

१७।२०७८।९।१६ न.पा. पूजिगत	वडा नं ४ कुम्हार टोल देखि खोलासम्म नाला निर्माण	३९।६४	१२४३४	१०६८८	१७४६	६९२११
१९।२०७८।९।१६ न.पा. पूजिगत	वडा नं ६ को वुनि यादवको घरदेखि रामवावु यादवको घरसम्म ढलान	३६।४१	१२४३४	१०६८८	१७४६	६३५७१
२०।२०७८।९।१८ न.पा. पूजिगत	वडा नं १ को ९ वटा उल्लेखित सडक खण्डमा माटोपुरी ग्राभेल गरी ढलान गर्ने	२२२।४३	१२४३४	१०६८८	१७४६	३८८३६२
३५।२०७८।९।२१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ७ को ४ वटा सडक खण्डमा पिसिसि ढलान	२९५।११	१२४३४	१०६८८	१७४६	५१५२६२
४६।२०७८।१०।६ न.पा. पूजिगत	वडा नं ४ को विभिन्न वाटोमा माटोपुरी ग्राभेल गरी ढलान गर्ने	२६५	१२४३४	१०६८८	१७४६	४६२६९०
६०।२०७८।११।२१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ५ को पुलदेखि विन्देश्वर रायको घरसम्म नाला निर्माण	१११।०७	१२४३४	१०६८८	१७४६	१९३९२८
६२।२०७८।११।२३ न.पा. पूजिगत	वडा नं १ मा विभिन्न ३ वटा सडकहरुमा ढलान गर्ने	४७।७४	१२४३४	१०६८८	१७४६	८३३५४
६८।२०७८।११।३० न.पा. पूजिगत	पिसिसि ढलान उपभोक्ता समिती न.पा. २	२४३।७१	१२४३४	१०६८८	१७४६	४२५५१७
६९।२०७८।१२।१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ७ सुरेश महतो घरदेखि नारायण महराको घरसम्म	५५।६५	१२४३४	१०६८८	१७४६	९७१६४

७०।२०७८।१२।१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ७ भिखारि साहको घरदेखि देवशरण र रामनारायण महतोको घरसम्म ढलान	९२।४७	१२४३४	१०६८८	१७४६	१६१४५२
७१।२०७८।१२।१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ४ को सुवोधको घरदेखि कठुधार प्रहरी चौकिसम्म ढलान	३५।७५	१२४३४	१०६८८	१७४६	६१११०
७३।२०७८।१२।१ न.पा. पूजिगत	वडा नं १ को उल्लेखित सडकमा ढलान	१०२।७७	१२४३४	१०६८८	१७४६	१७९४३६
८०।२०७८।१२।२९ न.पा. पूजिगत	वडा नं १ को हुलास यादवको घरदेखि उत्तरपश्चिम मेनरोड सम्म ढलान	७०।६६	१२४३४	१०६८८	१७४६	१२३३७२
८६।२०७९।१।६ न.पा. पूजिगत	वडा नं ७ को वावापोखरी डिलदेखि गोनुको घरहुदै शुभनारायणको घरसम्म ढलान	१४१।२४	१२४३४	१०६८८	१७४६	२४६६०५
९२।२०७९।१।८ न.पा. पूजिगत	वडा नं ४ नारायण दाशको घरदेखि शेरहासम्म ढलान	३२६।७९	१२४३४	१०६८८	१७४६	५७०५७३
९३।२०७९।१।११ न.पा. पूजिगत	वडा नं ९ को उल्लेखित १६ वटा सडकखडमा ढलान	३२९।६३	१२४३४	१०६८८	१७४६	५७५५३३
११०।२०७९।१।२९ न.पा. पूजिगत	नगरभित्र ढलान हुन वाकी गल्ली तथा सडकहरुमा ढलान	१६६।५०	१२४३४	१०६८८	१७४६	२९०७०९
१३०।२०७९।३।२० न.पा. पूजिगत	वडा नं ८ को विभिन्न सडक ढलान	१३७।२९	१२४३४	१०६८८	१७४६	२३९७०८

१३३।२०७९।३।२१ न.पा. पूजिगत	वडा नं ८ को ३ वटा सडक खण्डमा ढलान	१३९।५७	१२४३४	१०६८८	१७४६	२४३६८९
१४४।२०७९।३।२३ न.पा. पूजिगत	वडा नं ३ को जगमोहनको पोखरी र जितु मण्डलको घरनिर ढलान	५४।८०	१२४३४	१०६८८	१७४६	९५६८०
१४९।२०७९।३।२४ न.पा. पूजिगत	रामजानकिको घरदेखि नवलको घरसम्म	३०।४५	१२४३४	१०६८८	१७४६	५३१६५
१५३।२०७९।३।२४ न.पा. पूजिगत	वडा नं ४ काशी रायको घरदेखि वजारहुदै विवेक वोडिङ स्कूलसम्म	६९।२४	१२४३४	१०६८८	१७४६	१२०८९३
१६०।२०७९।३।२५ न.पा. पूजिगत	वडा नं ३ को धनुषी मुखिया श्यामकिशोर रामतेलवार साहको जग्गासम्म	६९।५४	१२४३४	१०६८८	१७४६	१२१४१६
१६१।२०७९।३।२५ न.पा. पूजिगत	वडा नं ३ को विभिन्न सडकहरुमा ढलान	७०।१९	१२४३४	१०६८८	१७४६	१२२५५१
					जम्मा	७३४०८६७

५६ **जनश्रमदानः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(४) मा उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित योजनाको लागत अनुमानमा उल्लेखित रकम भन्दा घटी कार्य मूल्यांकन भएको अवस्थामा पालिकाले अनुदान भुक्तानी गर्दा अनुपातिक कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनु पर्दछ । निम्न निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराउँदा सम्झौतामा उल्लेख भएको भन्दा घटी कार्य मूल्यांकन भएको अवस्थामा अनुपातिक कट्टी गरी भुक्तानी दिनुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएको देहाय अनुसारको बढी भुक्तानी रकम रु. २,८१,२४६/– असूल हुनुपर्ने रु. २८१,२४६

उपभोक्ता समिति र काम	**सम्झौता रकम**	**सम्झौता अनुसार भुक्तानी हुने रकम**	**कार्य सम्पन्न रकम**	**भुक्तनी रकम**	**वढि भुक्तानी रकम**
४ नं वडा सामूदायिक भवन निर्माण - संघिय हस्तान्तरीत कार्यक्रम	२६९५००५	२४२५०००	२१३६३५९	२१३६३५९	२१४०३५

खेनहाइ महतो किशोरी राय जंहा खोला र राजे यादव विरेन्द्र यादव वडा नं ४ मा ढलान	२५६४८६६	२४२५०००	२५०७८८९	२४२५०००	५३८७०
वडा नं १ मा विद्युतीकरण गर्ने	१३५७१६०	१२६१०००	१२२९१४८	११५५३९९	१३३४१
जम्मा					**२८१२४६**

५७ **उपभोक्ता समितिबाट सोझै खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ मा सामान खरिद गर्दा खरिद योजना बनाई प्रतिस्पर्धा मार्फत खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा योजनाको मूख्य उद्देश्य नै रोजगारी सृजना गर्ने र लाभग्राही समूदायलाई सहभागी गराउने भएमा मात्र उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराउन सकिने उल्लेख भएकोमा पालिकाले देहायका सामान खरिद र जडानको कार्यमा प्रतिस्पर्धा नगराउने उद्देश्यले लागत अनुमान रकममा नै उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएको खरिद कार्य कानून सम्मत देखिदैन । विद्युत सामाग्रि खरिद कार्य पालिकाले ठेक्काको माध्यमबाट गरी उपभोक्ताको श्रम योगदान रहने संरचना निर्माण कार्य मात्र उपभोक्ता समितिबाट गराउनु पर्दछ।

भौ. नं ./ मिति	**उपभोक्ता समितिको नाम**	**कामको विवरण**	**खुद काम**	**भुक्तानी रकम**
३७।२०७८।९।२१	सौर्य ऊर्जा तथा सडक वत्ती मर्मत संभार	सडक वत्ती मर्मत	२१४२५८८	२०३७०००
६१।२०७८।११।२२	वडा नं ६को वैरियामा सोलार जडान	सोलार जडान	२५५४८९३	२४२५०००
७२।२०७८।१२।१	वडा नं ७ मा टायरलाइट जडान	टावरलाइट जडान	९५१७१४	८९४६११
८३।२०७८।१२।३०	नगरभित्र टावरलाइट जडान	टावरलाइट जडान	७१३७८५५	६७३२०००
९१।२०७९।१।८	नगरभित्र ए .सी .लाइटजडान	ए .सी .लाइटजडान	४२४६९१५	३९९२१००
१३१।२०७९।३।२०	वडा नं १ मा विद्युतीकरण	विद्युत सम्वन्धी कार्य	१२२९१४८	११५५३९९
जम्मा				१७२३६११०

५८ **जटिल संरचना निर्माणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत

उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो। यस्ता कार्य व्यवसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत नियमावलीको व्यवस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ।यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन्।

उपभोक्ता समितिको नाम	**कामको विवरण**	**भुक्तानी रकम**	**कैफियत**
सोन्फी दशै माध्यामिक विद्यालय श्रीपुर	भवन निर्माण	५६७६४११	समितिको योगदान संलग्न नगरी विलभरपाईको आधारमा भुक्तानी खर्च
सोन्फी दशै माध्यामिक विद्यालय श्रीपुरको ८ कोठे भवन	भवन रेट्रोफिटिङ	५४६६७६६	समितिको योगदान संलग्न नगरी विलभरपाईको आधारमा भुक्तानी खर्च
विष्णु दशै प्रा वि अधुरो भवन निर्माण	अधुरो भवन निर्माण	९९९९८३	समितिको योगदान संलग्न नगरी विलभरपाईको आधारमा भुक्तानी खर्च
पर्यटक स्थलमा मन्दिर निर्माण तथा सौन्दर्यकरण	मन्दिर निर्माण	२९०६१०७	
श्रीपुर सोनाफी मा वि	अधुरो भवन निर्माण	२४०२४२७	
वडा नं ४ सामूदायिक भवन	भवन निर्माण	२१३६३५८	
सार्वजनिक सभाहल	सभाहल निर्माण	१८५९१२९	
जम्मा		२१४४७१८१	

५९ **स्रोतमा करकट्टीः** आयकर ऐन,२०५८ को दफा ८९ मा भुक्तानी गर्दा स्रोतमा कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले देहायका फर्म/व्यक्तिलाई भुक्तानी गर्दा स्रोतमा करकट्टी गर्नुपर्नेमा नगरी भुक्तानी गरेको रु. ७१,४८४/– असुल गर्नुपर्ने रु. ७१,४८४

क्र.स.	**भुक्तानी लिनेको नाम**	भुक्तानी विवरण	भुक्तानी रकम	कर
१	वडा नं ४ वंगला धर्मशाला पुरा गर्ने तथा सो धर्मशाला जोड्ने सडक ढलान उ. स.	विभिन्न निर्माण सामान खरिदको विल	८३८५९७	१२५७८
२	वडा नं ७ को रामविलाश जनता मा वि व्यवस्थापन फर्निचर खरीद	रामजानकी फर्निचर उद्योगकोविल	२७३०००	४०९५
३	श्री सोन्फी दशै मा वि श्रीपुर	वालजी सप्लायर्स प्रा ली को निर्माण सामान खरिदको विल	२४७१३२६	३७०६९
४	वडा नं १ मा विद्युतीकरण गर्ने	जे सि ट्रेडिङ कन्सर्न	८३५८२०	१२५३७
५	श्री सोन्फी दशै मा वि श्रीपुर	विभिन्न निर्माण सामान खरिदको विल	३४७०१२	५२०५

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td>जम्मा</td><td>७१४८४</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>६०</td><td></td><td></td><td>चुल्होको प्रयोगः पालिकाले सम्झौता बमोजिम ४५ थान सुधारिएको चुल्होको आपुर्ती गरेवापत आविस्कार इनर्जि प्रा. लि.लाई प्रति चुल्हो रु. ५८९५/–का दरले मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.२९९७६०/– भुक्तानी भएको छ । आपुर्ती भएका चुल्हो सम्वन्धित लाभग्राहीलाई वितरण र जडान गरी प्रयोगमा ल्याउनु पर्नेमा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाइ हस्तान्तरण गरी खर्च घटाएको पाइयो । पालिकावाट खरिद भएको चुल्हो सम्वन्धित लाभग्राहीलाई वितरण गरी जडान गरेको प्राविधिक पुष्टयाई सहितको रु. २९९७६०/–प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.</td><td>२९९,७६०</td></tr>
<tr><td>६१</td><td></td><td></td><td>ठेक्का अभिलेखः सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ अनुसार निर्माण ठेक्का कार्यमा अभिलेखांकनका लागि महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत म.ले.प.फा.नं.५०७ अनुसारको अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त अभिलेखमा गर्नुपर्ने कूल काम, हालसम्म भएको काम तथा बांकी कामको अवस्था, कार्यसम्पादन जमानत, पेश्की लिन पेश गरेको बैक जमानतको मान्य अवधिको अवस्था, खरिद सम्झौताको म्याद थपको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिएसन लगायतका विषयहरु अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सो अनुसारको अभिलेख राखेको पाइएन । अतः स्वीकृत ढांचा अनुसार सबै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख तयार गरी अद्यावधिक राख्नुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>६२</td><td></td><td></td><td>निर्माण कार्यको बीमाः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक दश लाख रुपैया भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले बीमा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले दश लाख भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गराउदा सम्झौतामा विमाको प्रावधान नराखेको, सम्झौतामा बीमाको प्रावधान राखेको अवस्थामा समेत निर्माण कार्यको विमा गराएको देखिएन । निर्माण व्यवसायीले सार्वजनिक खरिद ऐन नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम निर्माण कार्यको बीमा गराउनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>६३</td><td></td><td></td><td>निर्माण कार्यमा विलम्बः आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण कार्यका लागि वोलपत्रको माध्यमवाट देहायका निर्माण सेवासँग लागतमा भएको सम्झौता अनुसार मिति २०७९।३।२५मा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी संम्झौता भएकोमा मिति २०७९।३।२४ सम्म भएको मूल्याङ्न खर्चमा सम्झौता बमोजिम भएको कार्यको न्यून प्रतिशत मात्र प्रगति भएको देखिन्छ। बाँकी कार्य गरेको नदेखिएकोले सम्झौताका शर्त र स्वीकृत कार्यतालिका बमोजिम कार्य गर्न आवश्यक पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ।
<table>
<tr><th>निर्माण व्यवसायी</th><th>सम्झौता रकम</th><th>खर्च रकम</th><th>प्रगती प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा वडा नं ३</td><td>६१०८७६८</td><td>७६२५४१</td><td>१२।४८</td></tr>
<tr><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा वडा नं ६</td><td>३७३०७१८</td><td>५५८२४६</td><td>१४।९६</td></tr>
<tr><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा वडा नं ४</td><td>६१०२०१५</td><td>३९०३८८८</td><td>६१।९७</td></tr>
<tr><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा वडा नं ७</td><td>३७२९५८८</td><td>१६३१०७९</td><td>४३।७३</td></tr>
<tr><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा वडा नं ५</td><td>३७३१८४८</td><td>११०३८३७</td><td>२९।५७</td></tr>
<tr><td>व्रदर्श कन्स्ट्रक्सन वडा नं ६</td><td>३७३६५३०</td><td>१५७२९९५</td><td>४२</td></tr>
<tr><td>वहुआर्वा कन्स्ट्रक्सन एण्ड कन्स्ल्टेन्सी वडा नं ८</td><td>३७२८३०९</td><td>२१९८११३</td><td>५८।९५</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>६४</td><td></td><td></td><td>मूल्यअभिवृद्धि कर दाखिला नगरेकोः मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(ग) बमोजिम सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संघ संस्थाले ठेक्का वा करार अर्न्तगत आपूर्ति हुने वस्तु वा सेवा आपूर्ति वापतको रकम सम्बन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने कर रकमको ३० प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामबाट सम्बन्धित राजश्व शिर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहेको कर बापतको रकम मात्र भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।तर पालिकाले मूल्य अभिवृद्धि करको शत प्रतिशत नै तपसिलका फर्मलाई भुक्तानी दिएकोले सो को मूल्य समायोजन प्रमाण पेश गर्ने अन्यथा ३० प्रतिशत रु. ८५,९९२/– असुल हुनुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>गो भौ/मिति</th><th>फर्म/विक्रेताको नाम</th><th>खरिदको प्रकार</th><th>विल रकम</th><th>मू.अ.कर</th><th>३० %मू.अ.कर</th></tr>
<tr><td>१७०।०७९।३।२५</td><td>मेट्रोपोलिटिन डिजाइन जनकपुरधाम</td><td>सोनाफी दशै मावि गुरुयोजना</td><td>८८००००</td><td>११४४००</td><td>३४३२०</td></tr>
<tr><td>१०६।०७९।१।२८</td><td>इशु इन्जिनियरीङ कन्सल्टेन्ट</td><td>वैरीया मावि गुरुयोजना</td><td>४४००००</td><td>५७२००</td><td>१७१६०</td></tr>
<tr><td>१०६।०७९।१।२८ संघिय चालू</td><td>सोनामाइ इन्टरप्राइजेज</td><td>स्यानिटरी प्याड</td><td>८८४९२९</td><td>११५०४०</td><td>३४५१२</td></tr>
<tr><td colspan="5">जम्मा</td><td>८५९९२</td></tr>
</table></td><td>८५,९९२</td></tr>
<tr><td>६५</td><td>१७०</td><td>२०७९-३-२५</td><td>हातले लेखेको कर विजकः मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४(१) मा दर्ता भएको व्यक्तिले वस्तु वा सेवा विक्री गर्दा प्रापकलाई कर विजक दिनुपर्ने र नियमावलीको नियम १७(१) मा मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तु वा सेवा आपूर्ति गर्दा कर अधिकृतले अन्यथा स्वीकृत गरेदेखि बाहेक प्रापकलाई अनुसूची ५ र ५ (क) बमोजिमको ढाँचामा कर विजक दिनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले सोनाफी दशै माविको गुरुयोजना मेट्रोपोलिटिन डिजाइन जनकपुरधामबाट खरिद कार्य गराइ विजक नं हातले लेखेको विलबाट मू.अ.कर रु.१,१४,४००/– समेत रु. ९,९४,४०००/– भुक्तानी दिएकोले भुक्तानी गरेको मूल्य अभिवृद्धि कर रु. १,१४,४००/– को समायोजन प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.</td><td>११४,४००</td></tr>
<tr><td>६६</td><td></td><td></td><td>नन् फाइलरः मूल्य अभिवृद्धी कर ऐन, २०५२ को दफा १८(१) मा करदाताले प्रत्येक महिना आफूले बुझाउनुपर्ने मू.अ.कर रकम तथा सो को विवरण स्वयं निर्धारण गरी सो महिना समाप्त भएको २५ दिनभित्र बुझाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहायका फर्मका विलहरुलाई मूल्य अभिवृद्धी कर भुक्तानी गरेकोमा आन्तरिक राजस्व विभागको वेब साइटबाट स्थायी लेखा नम्बर सर्च गर्दा उक्त फर्महरु नन फाइलर रहेको देखिएकोले निम्नानुसार रु. ९,६०,९६३/– को कर समायोजन प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>भौचर न</th><th>निर्माण कार्य</th><th>फर्मको नाम</th><th>स्थायी लेखा नं</th><th>मूल्यअभिवृद्धी कर</th><th>Non filer Since</th></tr>
<tr><td>१४।२०७९।३।२४ संघिय सरकार</td><td>नगरपालिका कार्यालयमा नविकरणीय ऊर्जा प्रविधि जडान</td><td>स्काइ रेन्वो ट्रेडिङ प्रा.ली. ललितपुर</td><td>६०४२८१९४२</td><td>४५१९०</td><td>२०७८।M।४</td></tr>
<tr><td>१७।२०७९।३।२४ संघिय सरकार</td><td>आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण ४</td><td>तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा प्रा</td><td>६१००६५३७४</td><td>४४९११९</td><td>२०७८।M।९</td></tr>
</table></td><td>९६०,८९३</td></tr>
</table>

		ली			
१८।२०७९।३।२४ संघिय सरकार	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण ३	तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा प्रा ली	६१००६५३७४	८७७२५	२०७८।M।९
२०।२०७९।३।२४ संघिय सरकार	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण ६	तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा प्रा ली	६१००६५३७४	६४२२३	२०७८।M।९
२१।२०७९।३।२४ संघिय सरकार	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण ५	तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा प्रा ली	६१००६५३७४	१२६९९०	२०७८।M।९
१९।२०७९।३।२४ संघिय सरकार	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण ७	तिरुपति वालाजी निर्माण सेवा प्रा ली	६१००६५३७४	१८७६४६	२०७८।M।९
जम्मा				९६०८९३	

६७

परामर्श खरिदः सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा खरिद गर्दा प्रतिष्पर्धा सिमित हुने गरी गर्न नहुने उल्लेख छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७२ मा २० लाख रुपैयाभन्दा कम रकमको परामर्श सेवा ऐनको दफा ६(क) बमोजिम मौजुदा सुचिमा रहेका परामर्शदाताबाट लिखित रुपमा प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव माग गरी खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ। प्रस्ताव माग गर्दा सम्भव भएसम्म ६ वटा र कम्तिमा ३ वटा परामर्शदातासँग प्रस्ताव माग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस बर्ष परामर्श सेवा खरिद गर्दा बढीमा ३ वटा कोटेसन माग गरी निम्नानुसारको परामर्श सेवा खरिद गरेको छ ।

भौचर नं मिति	**फर्मको नाम**	**कामको विवरण**	**रकम**
२३-०७८।९।१९	एस के वाइ इन्जिनियरीङ एण्ड ट्रेडिङ प्रा ली	१५ शैया अस्पतालको डि.पि.आर. तयारी कार्य	१४९६१२०
१०६-०७९।१।२८	इशु इन्जिनियरीङ कन्सल्टेन्सी प्रा ली	वैरीया मा वि गुरुयोजना	४९७२००
१०७-०७९।१।२८	प्रभु शान्ती इन्जीनियरीङ कन्सल्टेन्ट एण्ड सप्लायर्स प्रा ली	अग्लेश्वरनाथ मन्दिर तथा पोखरीको मास्टर प्लान	९९७७९०

११२-०७९।१।२९	जनक नन्दनि इन्जिनियरीङ कन्सल्टेन्ट प्रा लि	**MTMP** यातायात गुरुयोजना	१४९६१२०
१७०-०७९।३।२२५	मेट्रोपोलिटिन डिजाइन जनकपुरधाम	सोनाफी दशै मावि गुरुयोजना	९९४४००

			परामर्श सेवा खरिदका सम्वन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन ।	
६७.१			**लागत अनुमान :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२ मा परामर्शदाताको लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने, लागत अनुमान तयार गर्दा गत वर्षको नर्म्स, सोही प्रकृतिको अन्य कार्य गर्ने निकायले तयार गरेको नर्म्सलाई आधार लिई लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष परामर्श सेवा खरिद वापत रु. ५४८१६३०/– भुक्तानी गरेकोमा परामर्श सेवाको नर्म्स स्वीकृत गरेको छैन भने लागत अनुमान तयार गर्दा गत विगत वर्षको नर्म्स र अन्य निकायको सोही प्रकृतिको कामको नर्म्सलाई समेत आधार लिएको देखिएन । यसरी पालिकाको नर्म्स स्वीकृत नभएको अवस्थामा लागत अनुमान तयार गर्दा अन्य निकायले तयार गरेको नर्म्स प्रयोग गरेको खुल्ने स्पस्ट प्रमाण संलग्न नभएकोले पालिकाले तयार गरेको लागत अनुमान यथार्थ र मितव्ययी छ भन्न सक्ने अवस्था देखिएन । पालिकाले स्वीकृत नर्म्स अनुसार लागत अनुमान तयार गरी खरिद कार्य मितव्ययी र प्रतिष्पर्धी बनाउनुपर्दछ ।	
६७.२			**पालिकाको जनशक्तिको उपयोग नगरेको:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ मा कार्यालयका आफ्नै जनशक्तिबाट हुने कामको लागि परामर्श सेवा लिन नहुने उल्लेख छ । पालिकाले उपलब्ध जनशक्तिबाट हुन नसक्ने कार्यको लागि मात्र प्रतिष्पर्धाको माध्यमवाट परामर्श सेवा खरिद गनुपर्नेमा पालिकामा कार्यरत जनशक्तिबाट उक्त कार्य हुन नसक्ने स्पष्ट कारण वेगर परामर्श सेवाको खरिद गरेको देखियो । पालिकाले कार्यालयको जनशक्तीबाट कार्य हुन नसक्ने अवस्थामा मात्र परामर्शदाता सँग खरिद गर्नुपर्दछ ।	
६७.३			**पेशागत दायित्वको बीमा नगरेको:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ३८ बमोजिम परामर्शदाताले सम्झौता गरेको ३० दिन भित्र सम्झौताको कुल रकम समेट्ने गरी सार्वजनिक निकायलाई निशर्त भुक्तानी हुने पेशागत दायित्व बीमा (प्रोफेसनल ल्यावलिटी ईनस्योरेन्स) पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, को नियम ८२(७) मा उल्लेख छ । पालिकाले परामर्श सेवा सम्वन्धी कार्यका लागि सम्झौता गरी रु. ५४,८१,६३०/– रकम भुक्तानी गरेकोमा परामर्श सेवा कार्यको ऐन नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम पेशागत दायित्व बीमा गराएको देखिएन । पालिकाले खरिद कानुनको पालना गरेर मात्र खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।	
६८			**सुरक्षित आवास कार्यक्रमः** पालिकाले सुरक्षित आवास कार्यक्रमको लागि छनौट भएका ८४ जना लक्षित वर्गका प्रति परिवारलाई रु. ५०,०००।- दिने गरी विनियोजन गरेको रकममध्ये प्रथम किस्ता बापत सामाग्री खरिद गर्न प्रति परिवार रु. ३०,०००।- का दरले रु. २३,०९,०००।- (१ जनालाइ रु. २९,०००।-मात्र) खर्च लेखेकोमा निर्माण कार्य सम्पन्न नभएका ७७ परिवारको उक्त कार्यसम्पन्न नभएकोले रु. २३,०९,०००/–कार्य सम्पन्न गरी प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु.	२,३०९,०००
६९			**नाफामूलक संस्थालाई अनुदानः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पुँजि निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । जसअनुसार नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराउन मिल्दैन । यदि उपलब्ध गराउने हो भने पनि सार्वजनिक रुपमा निशुल्क वा न्युन शुल्कमा सेवा उपलब्ध गराउने सुनिश्चित हुनुपर्दछ। पालिकाले यस वर्ष नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापना भएको साना किसान सहकारी संस्थालाई भवन निर्माण कार्यको लागि रु. ४,८०,७१८/–अनुदान उपलब्ध गराएको देखिन्छ। यसरी नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्थालाई अनुदान दिएको रु. ४,८०,७१८/– नियमित नदेखिएको रु.	४८०,७१८
७०			**धरौटी फिर्ताः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२४ मा विल विजकको भुक्तानीमा कट्टी गरिएको धरौटी रकम फिर्ता गर्दा कर कार्यालयमा कर विवरण पेश गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नवदुर्गा सप्लायर्स (६१०७४५३७९) लाई रु. ३६,०००/- धरौटी फिर्ता गरेकोमा	३६,०००

			मूल्य अभवृद्धि कर समायोजन प्रमाण पेश नभएको रु.	
७१			**आ.ले.प. बेरुजुः** आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा ३३(८) मा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश भएको व्यहोरा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै फछ्र्यौट तथा सम्परीक्षण गराई अन्तिम लेखापरीक्षकसमक्ष प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका निम्नानुसारको बेरुजु फछ्र्यौट भएको देखिएन ।	
७१.१			**खर्चको पुष्ट्याईः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा ३९(५) मा प्रमाण कागजात तथा विल भरपाई राखी खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले निम्नानुसार कार्यक्रम एवं आयोजना सञ्चालन गरी भुक्तानी दिँदा आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरेको छैन। खर्चको पुष्टि हुने प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.	९,२९८,२०४

क्र.स.	गो.भौ.न./मिति	**विवरण**	**नपुग कागजात**	**भुक्तानी रु.**
नगरपालिका पुँजीगत				
१	२।२०७८।६।२४२	सडक मर्मत	कल्भट निर्माणको रु. १९ लाख मध्ये ह्यूम पाइप र ईट्टाको प्रमाण नदेखिएको	२७६६०८
२	३७।२०७८।९।२१	सौर्य उर्जा तथा सडक बत्ति मर्मत	जडान बेलाको वारेन्टि पेपर, जडान प्रक्रियामा मर्मत	२०३७०००
३	९१।२०७९।१।८	नगर भित्र एसि लाईट जडान	२९२ एसि लाईटको विल भएकोमा २०० ठाँउको मात्र भरपाई भएकोले ९२ बीलको पुष्ट्याई प्रमाण पेश हुनुपर्ने	१२५७७८४
४	९२।२०७९।१।८	वडा नं. ४ मा पि.सि.सि. ढलान	ग्रावेल कार्य १०७९.२७ क्यूविक मिटरको नापी नगरी एकमुष्ट खर्च देखाएको रु. १७२६८२९को पुष्टयाई प्रमाण पेश हुनुपर्ने	१७२६८२९
५	१२२।२०७९।३।१२	जेठ महिनाको इन्धन भुक्तानी	ईन्धन खर्चको आधार प्रमाण पेश नभएको	३०२९१५
६	१३३।२०७९।३।१३	राम जिवन यादव वडा नं. २को राम जानकी कुटी व्यवस्थापन	अमानतबाट खर्च गरेको	९७०००
७	१३६।२०७९।३।२१	प्राविधिक शाखाको लागि व्याग र रेनकोट खरिद	चालु खर्च पुजीगतबाट गरेको, खरिद सामाग्रीको बजार मूल्य भन्दा अधिक रहेको	८८७२२
८	१४७।२०७९।३।२४	वडा नं. ५ मा महादेव निर गोलाम्बर निर्माण	लागत अनुमान, अनुगमन प्रतिवेदन प्रमाणित नभएको	५८०७२१

९	१६१।२०७९।३।२५	वडा नं.३ मा विभिन्न सडकमा पिसिसि ढलान	नापी किताव, विल, कार्य सम्पन्न प्रमाणित नभएको	९८०७१२
संघीय सरकारद्वारा हस्तान्तरित पुँजीगत				
१०	१४।२०७९।३।२४	नविकरण उर्जा प्रविधि जडान	सम्झौता नरहेको तथा कार्य कहाँ भएको हो फोटो सहितको प्रमाण स्रेस्ता साथ संलग्न नरहेको	४६७२१०
११	२०।२०७९।३।२४	वडा नं. ६ को आधारभुत स्वास्थ्य सेवा	भुक्तानी भौचर र नापी किताव प्रमाणित नभएको	५५८२४६
प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित पुँजीगत				
१२	५।२०७९।३।२१	ट्रान्सर्फमर देखि सरकारी बारी जाने बाटोमा नाला तथा ढलान	भ्याट विल प्रमाणित नभएको, मूल्य अभिवृद्धि कर रकम कर कार्यालयमा दाखिला भएको प्रमाण राख्नुपर्ने	२३४८९६
१३	१०।२०७९।३।२१	गाडि चालकको	चालु खर्च पुँजीगत बाट खर्च, कन्टिन्जेन्सि रकम सम्बन्धीत योजनामा मात्र खर्च लेख्नुपर्नेमा अन्यमा गरेको	३२५७१
गाउँपालिका चालु				
१४	२१।२०७८।६।२०	नपाको विविध खर्च भुक्तानी	खर्चको विवरण तथा कुपन स्रेस्तासथ नरहेको	४७७५०
१५	१२०।२०७८।९।२०	चिया खाजा खर्च भुक्तानी	खर्च प्रयोजन र कुपन स्रेस्तासथ नरहेको	१९०००
१६	१३४।२०७८।९।२५	नपाको सहायक पाँचौ आषिश ढुङ्गेलले लिएको पेश्की फछ्र्यौट	खर्चको भरपाई नरहेको{	९६०००
१७	१३५।२०७८।९।२५	जे सि वि मर्मतको पेश्की फछ्र्यौट	वैटरी खर्चको भरपाई स्रेस्तासाथ नहरेको{	२५०००
१८	१३६।२०७८।९।२५	विविध खर्च भुक्तानी	विल अनुसारको सामान दाखिला नभएको अवस्थामा पनि पुरै सामानको भुक्तानी भएकोले सामान प्राप्तिको प्रमाण पेश अन्यथा असुल गर्नुपर्ने	९८००
१९	२००।२०७८।१०।२४	नगरपालिकाको बिहान बेलुका कामकाज गरेको भनी खाजा खर्च भुक्तानी	काम सम्पादन गरेको विवरण र कुपन स्रेस्ता साथ संलगन्न नरहेको	३९५५०

२०	२३४।२०७८।११।२५	नवौ नगरसभाको विविध खर्च भुक्तानी	माइन्यूट, फोटो तथा खर्चको विवरण स्रेस्ता साथ संलग्न नरहेको।	१९००००
२१	२७६।२०७८।१२।९	ज १ ब ९२७ मोटरसाइकलको मर्मत खर्च भुक्तानी	सवारी साधनको प्रचलित मूल्यको तुलनामा मर्मतमा अधिक खर्च भएकोले मर्मत गरिरहनुभन्दा लिलाम विक्रितर्फ पालिकाको ध्यान दिनुपर्दछ।	४०७००
२२	२८५।२०७८।१२।१५	स्वयमसेवकको लागि ब्याग र छाता खरिदको भुक्तानी	खर्चको भरपाई	१४९१६०
संघीय सशर्त चालु				
२३	१३४।२०७९।३।२२	मनिष कुमार यादव रोजगार सेवा केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन खर्च	खर्चको भरपाई नभएको	४००३०
जम्मा				**९२९८२०४**

७१.२

इन्धन खर्चः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा ३९ (५) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा प्रमाण कागजात तथा विल भरपाई राखी खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले प्रदेश खर्च मापदण्ड निर्देशिका २०७७ को अनुसूची ४ विपरित पालिका पदाधिकारी तथा व्यक्तिलाई इन्धन खर्च वापत भुक्तानी गरेको पाइयो। उपलब्ध विभिन्न महिना (असोज, मंसिर, पुष, माघ, फागुन, चैत र बैशाख) को कुपन अनुसार देहायको मापदण्ड विपरित देखियो। यसरी मापदण्ड भन्दा बढी पदाधिकारी, कर्मचारी एवं अन्य निकायकालाई इन्धन दिने प्रवृत्तिमा पालिकाले नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

खर्च गर्ने पदाधिकारी	विवरण	इन्धन लि.	मापदण्ड	फरक
नि. प्रमुख धिरेन्द्र लाल कर्ण	प्रयोजनको यथार्थताविना कार्यलयको नाममा	३२०८.९	प्रति महिना ७० लि. ७*७०=४९० लि	२७१८.९ लि
नि. धिरेन्द्र लाल कर्ण	पुषदेखि बैशाखसम्म व्यक्तिगत प्रयोग	५००	०	५०० लि.
निर्वाचनमा		२५८ लि.		२५०लि.
प्रहरी चौकी औरही		१८७ लि		१८७ लि
प्रहरी चौकी कठुधार		९२		९२
नगर प्रमुख सुनिल कुमार यादव		१६४८	७*१००=७००	९४८

७२			**सम्परीक्षणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही ऐनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । पालिकाको गत विगत वर्ष सम्मको १७ करोड ९७ लाख बेरुजु कायम भएकोमा NAMS System मार्फत सम्परीक्षणको लागि अनुरोध गरिएको छ ।	